

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, GEGUŽĖS–MAY 8, 2018 • Vol. CIX NR. 55

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 05-07-2018

ŠIAME NUMERYJE:

Apie Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungą – 4 psl.

Rašytoja Birutė Putrius – 9 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

2018 metų Kalbos premija –

Elenai Bradūnaitei-Aglinskienei

Evgenios Levin nuotr.

LR Seimo Lituanistikos tradicijų ir paveldo įprasminimo komisija, minėdama Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną, Signatarų namuose surengė tradicinius Spaudos pusryčius, kurių metu paskelbė kasmetinės Kalbos premijos laureatą. Šias metais žodžio laisvės gynėjos, labdaros organizatorės Felicijos Bortkevičienės (1873–1945) atminimą įamžinanti Kalbos premija paskirta etnologei, visuomenės veikėjai Elenai Bradūnaitei-Aglinskienei.

E Bradūnaite-Aglinskiene gimė Vokietijoje, poeto Kazio Bradūno šeimoje. Vėliau gyveno Jungtinėse Amerikos Valstijose, ištekėjusi persikėlė į Hawaii. Ji dar jaunystėje įsitraukė į lietuvių išeivijos kultūrinę ir visuomeninę veiklą. Pastaruoju metu etnologė gyvena ir kultūrinę veiklą tęsia Lietuvoje.

Pripažinimo ir pagarbos yra verti E. Bradūnaite-Aglinskiene išskirtiniai nuopelnai skleidžiant lietuvių idėjas, žadinant vaikų ir jaunimo rūpestį lietuvių kalba ir lietuvių kultūros tradicijoms, taip pat šios moters lituanistiniai darbai tiek išeivijoje, tiek Lietuvoje.

Šių metų Kalbos premijos laureatė nuolat susitinka su Lietuvos mokyklų bendruomenėmis, dalijasi su jomis išeivijos patirtimis išlaikant gimtąją kalbą ir tautos tradicijas. Remdamasi išeivijos pavyzdžiu ir etnologės įžvalgomis, ji perduoda supratimą, kad už kalbos, kultūros tęstinumą esame atsakingi mes patys, lietuviai – tiek išeivijoje, tiek Lietuvoje.

– 3 psl.

„Grandies“ ansamblio koncertas

„Grandies“ koncerte buvo daug žiūrovams skirtų malonių staigmenų.

Dainos Čyvienės nuotr.

RITA RAŠYMIENĖ

Grandies“ ansamblio koncertas „Buvome, esame ir būsim“ jau praeityje, bet dar ilgai visi gyvens maloniais prisiminimais. Balandžio 29 d. Riškienės salėje, Lemonte, susirinkę svečiai padėjo grandiečiams atšvęsti vaikų ratelio 25-metį. Buvo malonybių ir linksmybių bei netikėtumų.

Linksmybės ansamblio nariams prasidėjo jau šeštadienį, po generalinės repeticijos, kai buvo ap-

dovanoti ir pagerbti ilgiau šokę šokėjai. Pagyvenusių ratelio šokėjas Eduardo Fabianovich pasveikintas su sidabrinio jubiliejumi – jis su ansambliu šoka jau 25 m. Taip pat buvo pasveikinti šokėjai, šokę 15, 10 ir 5 m. Kiek daug jubilatų. Daug jaunesnių šokėjų šoka 5 ar daugiau metų. Šeštadienio vakarą taip pat buvo pasveikinti ansamblio vadovai Dalia Bilaišytė-DeMuth ir Gintaras Grinkevičius gimtadienio proga – irgi turbūt jubiliejiniai, bet niekas nesakė kiek!

– 6 psl.

Kiekviena diena yra vakarykštės mokinė – Publius Syrus

Sykį jau rašiau, jog praėjo laikai, kai reikėdavo bijoti KGB provokacijų. Šios organizacijos šiandien nėra. Tad jei verta baimintis, tai ne KGB, o tu, kurie pakeitė KGB.

Ir vis dėlto KGB – nemirtinga institucija. Mes vis dar ginčijamės dėl jos palikimo – pavojingi ar nepavojingi KGB agentai dabar; ką daryti su neprisipažinusiais, kokių tikslų siekia tie, kurie prašo neskelbti jokių pavardžių...

Valstybės saugumo departamentas (VSD), šiais metais viešai rašydamas ataskaitą apie nacionaliniam saugumui kylančias grėsmes, rašė: „Rusijos žvalgyba ieško ir bando kompromituoti buvusius Sovietų Sąjungos tarnybų slaptuosius bendradarbius, kurie to nėra deklaravę ir šiuo metu dirba Lietuvos valstybės institucijose bei disponuoja Rusijos žvalgybos tarnybas dominančia informacija ar gali paveikti priimamus sprendimus”.

Būtina įsiklausyti į pastabą. Tačiau netrukus viešojoje erdvėje pasirodė ir kitaip manančiųjų. Prisiminkime buvusio VSD vadovo Jurgelio straipsnį „Kodėl kardinolas Vincentas Sladkevičius neprisipažino bendradarbiavęs su KGB?” (delfi.lt). Matysime iš esmės priešingą paveikslą: išvadą dėl neprisipažinusųjų kagėbistų VSD padarė ne todėl, kad taip iš tikrųjų susiklostė aplinkybės, o todėl, kad pridengtų nevykusį Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro sprendimą paviešinti KGB žurnale Nr. 35 užfiksuotus KGB agentus, tarp kurių atsidūrė ir žinomų visuomenės, meno bei kultūros žmonių pavardės.

Buvęs VSD direktorius J. Jurgelis aiškina, kad bendradarbiavusiųjų su KGB (neprisipažinusųjų Lietuvos institucijoms) tema negali būti labai aktuali, mat dauguma neprisipažinusųjų – jau senovo amžiaus. Ar tikrai?

Beje, minėtasis J. Jurgelis tekstas – toks platus ir nekonkretus, jog apima neviltis – galėjo būti ir taip, ir anaipt, ir net visiškai priešingai. Kam skaityti, jei vis tiek nieko konkretesnio nėra?

Tačiau kai kurios formuojamos tendencijos apčiuopiamos. Mums brukama nuostata: KGB agentų medžioklė – bergždžios pastangos. J. Jurgelis pastebi: „Bet svarbiausių agentų dokumentų neliko. Tokia buvo KGB valia. Ir kiek dabar besistengsime, visos pastangos yra iš anksto apsprestos tos valios. Negalim paviešinti to, ko neturime. Galim paviešinti tai, ką KGB gera ar negera valia paliko. Be abejo, negalime paviešinti ir to, ką mūsiškiai-saviškiai nukniaukė, gelbėdami savo kailį ar vykdydami kieno nors užsakymą ar prašymą. Taigi šiandien agentų paieškos yra ne kas kita, kaip kapstymasis po atliekas, kai kuriais atvejais – po falsifikatą”.

Buvęs VSD direktorius tarsi linkęs manyti, kad Lietuva turėtų pasielgti taip, kaip kadaise nutarė Čekija – bendradarbiavusiųjų su sovietų saugumu pavardės neskelbtinos. Mat kai kolaboravusiųjų sąrašą pateikė tuometiniam prezidentui Václav Havel, šis pasibaisėjo – nutarė viską geriau slėpti, nei bandyti ieškoti tiesos.

Gal ir teisingos J. Jurgelio abejonės. Per daug nežinomųjų. Juolab kad stambiausi, solidžiausi koryriai – ne mūsų rankose.

Bet svarstydami šią opią temą neturėtume pamiršti svarbiausios tiesos – bendradarbiavimas su KGB buvo blogis, o tie, kurie trokšta kuo daugiau išsiaiškinti net lietuviškomis sąlygomis, – elgiasi valstybiškai. Geriau kruopelytė, nei nieko. Kartais ir smulkmena padeda išnarplioti sudėtingiausią bylą.

Blogą darbą atlieka tik tie, kurie tikrus KGB

Diskreditacija

GINTARAS VIŠOCKAS

agentus specialiai painioja su netikrais agentais, kad, apimti pesimizmo, mes tiesiog numotume ranka – ir pats Velnias susipainios.

Todėl manau, kad verta atidžiai perskaityti žurnale „Valstybė” paskelbtą straipsnį „KGB šešėlis virš artėjančių prezidento rinkimų tirštėja”, kurioje pasakojama, kaip viename Lietuvos leidinyje menkinamas pats bendradarbiavimo su KGB faktas.

Pasirodo, laikraštis „Respublika” skelbia žmonių, kurie įtariamai bendradarbiavimu su KGB, sąrašą. Bet šis sąrašas, pasak „Valstybės”, yra labai įtartinas, mat į jį pateko žmonės, kurie anuomet, kai Lietuva vadavosi iš okupacijos, mokėsi mokykloje ar lankė darželį.

Tad kam kalbėti apie tokį „sąrašą”? Gal geriau ignoruoti, nepastebėti? Pasak „Valstybės”, būtų klaida numoti ranka. Visų pirma, pasitelkiant į pagalbą melagingų naujienų metodu sudarytą sąrašą, diskredituojamas buvimo kagėbistu ar bendradar-

biavimo su KGB faktas. Būtent taip eskaluojant KGB temą visą negatyvą stengiamasi nukreipti į tuos Lietuvos politikos lyderius, kurie labiausiai priešinasi Kremlui – Vladimiro Putino inspiruojamai įtakai.

„Valstybėje” taip pat rašoma: „LGGRTC paskelbė tikrai liūdną naujieną, kad gerai žinomi menininkai (...) sovietų okupacijos metais buvo užverbuoti dirbti KGB agentais. Tačiau kai V. Tomkus šio fakto fone skelbia modifikuotą kagėbistų sąrašą, kuriame į vieną krūvą suplakti iš tiesų su KGB bendradarbiavę asmenys ir tuomečiai darželinukai, visuomenė gali lengvai susipainioti. Nes jei bendradarbiavo ‘visi’, koks šlykštus turėtų būti žmogus, kimbantis prie žinomų menininkų”.

Atkreipkime dėmesį į pastabą, jog „visuomenė gali susipainioti”. Teisinga pastaba – juk anų tiražai labai dideli. „Valstybė” pagrįstai pergyvena, kad tie, kurie akylai tikės tuo, kas ten rašoma, „KGB blogį sies ne su Kremliumi, o su Vytautu Landsbergiu bei Dalia Grybauskaite, nors tai ir beprotybė”. KGB etiketė prof. V. Landsbergiui ir prezidentei D. Grybauskaitei bandoma priklijuoti ne vienerius metus. Tokių pavyzdžių apstu.

Žodžiu, KGB seniai nėra, dauguma su KGB bendradarbiavusiųjų – jau neįtakingi, tačiau kova dėl požiūrio į bendradarbiavimą su KGB – amžina, nuožmi?

Tarp Nacionalinio diktanto konkurso nugalėtojų – du užsienio lietuviai

Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasveikino jau vienuoliką kartą surengto Nacionalinio diktanto konkurso nugalėtojus ir organizatorius.

Pasak šalies vadovės, simboliška, kad Nacionalinio diktanto konkurso nugalėtojai apdovanojami Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena. Šiandien, kaip ir prieš šimtmetį, mums rūpi lietuvių kalbos ir kultūros ateitis. Tai dar kartą primena, kaip tvirtai Lietuvos istorijoje yra susijusi kova dėl gimtosios kalbos ir dėl valstybingumo, kai iš tautos buvo atimta ir viena, ir kita.

Ceremonijoje Prezidentė padėkos raštus įteikė keturiolikai raštingiausių konkurso finalininkų: penkiems suaugusiems, dviem užsienio lietuviams, šešioms mokinėms ir vienai mokyklai. Diktanto nugalėtoja suaugusiųjų kategorijoje apdovanota Vilniaus universiteto Filosofijos instituto doktorantė Živilė Pabijutaitė. Raštingiausia 2018 m. mokine tapo Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos 4 klasės auklėtinė Ausmėja Uleckaitė. Būtent ši gimnazija apdovanota ir kaip raštingiausia – net 9 mokiniai iš šios mokyklos dalyvavo diktanto finale. Padėkos taip pat įteiktos raštingiausiomis užsienio lietuvių tapusioms

Lietuvos nuolatinės atstovybės Europos Sąjungoje antrajai sekretorei Laurai Čeponytei ir Estijoje gyvenančiai gydytojai Neringai Mažulytei.

Šalies vadovė pabrėžė, kad Lietuva esame mes patys tiek, kiek jos nešiojamės savo širdyje. Ne veltui konkurse kasmet taip aktyviai dalyvauja ir sėkmingai laimi svetur gyvenantys lietuviai. Kalba – tai mūsų identiteto, kovos, rezistencijos ir savitumo simbolis.

Nacionalinį diktantą rašė apie 30 tūkst. žmonių Lietuvos savivaldybėse, bibliotekose, mokyklose. Ypač aktyviai šiemet dalyvavo įmonės ir organizacijos, kuriose diktantas jau tampa gražia tradicija suburti kolektyvą ir kartu patikrinti žinias. Diktanto finale rungsi 117 suaugusiųjų ir moksleivių, pirmajame etape padariusių ne daugiau kaip 4 klaidas.

Prezidentė sveikindama konkurso laimėtojus pabrėžė, kad šiandien viskas yra mūsų pačių rankose – taip pat ir kalbos likimas, jos puoselėjimas. Šalies vadovė pasveikino visus su Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena bei palinkėjo, kad net ir po šimto metų galėtume didžiuotis, jog turime tokią nuostabią kalbą.

ELTA

www.facebook.com/draugolaikrastis

DRAUGAS

(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday
and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase – \$340.00 • kartą per savaitę \$240.00

! Kanadą – metams \$390.00 (USD) • 1/2 metų \$210.00 (USD) • 3 mėn. \$110.00 (USD)

! Lietuvą paprastu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

Internetinė prenumerata – metams \$99.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

! Kanadą – metams \$150.00 (USD) • 1/2 metų \$120.00 (USD) • 3 mėn. \$75.00 (USD)

! Lietuvą – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija –
skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,
audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė –
Ramunė Lapas
vyr.redaktore@gmail.com

Redaktorė –
Virginija Petrauskienė

Techninis redaktorius –
Jonas Kuprys

Korektorė –
Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Vienoje gražioje pasakų šaly gyveno godus ir suktas nykštukas (juk ir gražioje šalyse būna bjaurių dalykų), toks suktas, kad sugebėjo apgauti šiaip gudrią tos šalies karalaitę ir įrodyti, jog jis yra normalus žmogus. Ir ji, manydama, kad jis yra žmogus, atvėrė jam savo širdį (ir gudrios karalaitės kartais klysta). O kai tas bjaurusis nykštukas papuolė į bėdą, kad nukreiptų nuo savęs dėmesį, pardavė karalaitės paslaptis kitiems bjauriems nykštukams. Taip ir buvo – nykštukai, kurie neturėjo karalaitės paslapčių ir dėl to labai pavydėjo, nutarė jai atkeršyti, kad ji pasirinko ne juos, ir sugalvojo žaidimą „davai – paspardom prezidentę“ (o iš tikrųjų karalaitę). Jie normalias karalaitės paslaptis apšaukdavo purvinomis ir spirdavo jas į pilies langus. Ar tie langai išbyrėjo, dar neaišku, nes pasaka dar nesibaigė, bet visi jau pamatė, kad tas godusis nykštukas tikrai yra nykštukas.

Panašiai atsitiko ir Lietuvoje. Buvo toks politikas Eligijus Masiulis, kuris vadovavo liberalams (dabar jis politinis lavonas). Seniai sklido šnabždesiai, kad liberalai nėra švarūs ir ima velniškus kyšius. Gal ne sau, gal partijai išlaikyti, nes rezultatai buvo akivaizdūs – jie netgi buvo iškopę į valdžią. Bet, kaip sako kriminalinė rusų tautosaka – „žadnostj frajera sgubila“, – goduolį pražudė godumas. Matyt, jau ir teisėsauga pastebėjo, kad Masiulis per daug išidrašino, ir pagavo jį imantį didelį kyšį iš verslo magnato, kuris, kaip dabar pasirodė, gviėšėsi Lietuvoje nusipirkti valdžią. Kurį laiką tą turtuolį galėdavai matyti konservatorių renginiuose, bet, matyt, šie ant jo milijonų kabliuko neužkibo. Tada perėjo pas liberalus, pamatęs, kad jie lengviau sukalbami, – jauni, išalkę valdžios ir garbės, svarbiausia – drąsūs.

Jau metai vyksta teisminis procesas, kuris greičiausiai artėja prie pabaigos, nes E. Masiulis išsitraukė paskutinę bombą, kurią žurnalistams buvo pažadėjęs. O ta bomba – jo asmeninio susirašėjimo su Prezidente paviešinimas, kas dar kartą parodė, kad šis žmogus yra lavonas, ir ne tik politinis. Politikuočiai sako, kad buvęs politikas taip bando nukreipti dėmesį nuo savęs ir parodyti, kad ir kiti, netgi Prezidentė yra „griešni“. Bet kas gali atmesti galimybę, kad papuolęs į bėdą Masiulis pirmiausia bandė šantažuoti Prezidentę, reikalaudamas kaip nors jį iš bėdos išsukti (mat teisėsauga yra Prezidentės kompetencija), o kai Prezidentė šantažui neprisidavė, paskelbė jos laiškus.

Prezidentės kaltės

Nors žurnalistai ir kiti turintys galimybę viešai kalbėti ir rašyti visaip stengiasi laiškuose surasti Prezidentės kalčių, bet išspausti daugiau negu vieno žurnalisto apšaukimą verslo magnato skaliku, kas neva reiškia kėsinimąsi į laisvą žurnalistiką, neranda. Tik koks sutapimas – skandalo įkarštyje paaiškėjo, kad tuo žurnalistu, kuris užkulisuose Prezidentės prieš kelis metus buvo įtartas pasidavęs magnatui, yra įtrauktas į apklausiamųjų Masiulio korupcijos byloje sąrašą, o Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto (NSGK) tyrime įvardijamas kaip „viena raktinių figūrų tarp kai kurių politikų ir verslininkų“. NSGK pirmininkas V. Bakas žurnalistams sakė: „Galiu patvirtinti, kad nustatėme įvairias interesų grupes, kurios darė šį poveikį, kurios siekė pelnytis valstybės sąskaita, to nedeklaravo. Taip pat nustatėme atvejų, kai tame dalyvavo ir politikai. Ir poveikis buvo ne tik prokuratūrai, tai nėra vienintelė institucija. Tikrai interesų grupės siekė turėti 'savo žmones' ir prokuratūroje, ir teismuose, ir kitose valstybės institucijose”...

Naudodamiesi konfliktine situacija į karą su Prezidente pakilo visi, kas buvo jos kaip nors kada nors kritikuotas ir išsižeidęs. Ypač stengiasi valdančiosios „valstiečių“ partijos viršūnėlė, mat Prezidentė yra pareiškusi, kad ši valdžia yra neveiksminga. Žinoma, skandalą pučia ir žiniasklaida, nes senokai buvo tokių progų pasisklaidyti ir pagauti tiek skaitytojų ir žiūrėtojų dėmesio. Pagaliau atsigriebė ir politologas Rimvydas Valatka, kuris nuolat galando dantį prieš Prezidentę, pareiškęs, kad ji valstybę pakišo „po plintusu“ (atsiprašau, tiksliai išversti į lietuvių kalbą nesugebu, spręskite kiekvienas pagal savo vaizduotę).

Nykštukų žaidimas „paspardyti prezidentę“

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Kas ką remia

O ką daugiau kaip 60-yje elektroninių laiškų su Liberalų sąjungos vadu aptaria Prezidentė? Eina muosius reikalus. Buvęs premjeras Andrius Kubilius irgi sako susirašinėjęs su Prezidente ir laiko tai normaliu dalyku. Susirašinėjo ir buvęs premjeras Algirdas Butkevičius. Tai kas čia negerai susirašinėjime su E. Masiuliu? Tuo metu valstybėje vyko vyriausiojo prokuroro parinkimo procesas ir kai kas įžiūri, kad per Masiulį Prezidentė neva „konsultavosi“ su magnatu iš „MG Baltic“. (Gali būti, kad laiškų nutekinimu nori pasinaudoti ir „magnatai“, ir tas triukšmas irgi yra perkamas.) Valdančiosios partijos pirmininko R. Karbauskio ginklanešė, Seimo teisėsaugos komiteto pirmininkė A. Širinskienė pasiryžusi šiuos laiškus svarstyti savo komitete. Kai kas netgi prognozuoja Prezidentei apkalną, grasina, kad laiškai pakenks jai darant tolesnę karjerą Europos struktūrose (esama kalbų, kad D. Grybauskaitė siūloma Europos vadovų tarybos pirmininke; o jeigu žmogui sekasi, juk reikia pabandyti pakišti koją).

Ne visi dalyvauja tame Prezidentės puolimo chore. Štai apžvalgininko Ričardo Savukyno nuomone, daugelis reakcijų į susirašinėjimą yra emocingos ir trukdo objektyviai vertinti situaciją: „Kaip tik būtų nenormalu, jeigu susirašinėjimo nebūtų, nes valstybės vadovė dirba savo darbą. Ji dirba ir su Seimo nariais, ir su ministrais, ir t.t. Tai yra normalus politinis procesas, kai įvairūs veiksmai ir įvairūs sprendimai yra ir aptariamai, ir derinami“. Jo nuomone, laiškai taip pat neparodo D. Grybauskaitės bandymo daryti įtaką žiniasklaidai. Kaip teigia apžvalgininkas, labiau matyti Prezidentės pozicija bandant užkirsti kelią, kad į generalinio prokuro-

ro skyrimą kištųsi koncernas „MG Baltic“. „Interpretacijos gana išvirkščios, nes pakanka paskaityti laišką ir matyti, kad derinimo nebuvo ir kad kaip tik yra pareiškimas, kad nebus jokia įtaka toleruojama”.

Mykolo Riomerio universiteto (MRU) docento Virgio Valentinavičiaus manymu, dabartinė situacija – tai E. Masiulio ir jo „partnerių” stambiausios Lietuvoje politinės ko-

rupcijos byloje taktika pereiti į puolimą ir taip palengvinti savo advokatų darbą. „Ši byla rodo vieną didelę sisteminę Lietuvos bėdą – politikos suaugimą su verslu. Todėl ‘valstiečiai’ turėtų du kartus pagalvoti, ką jie šioje situacijoje remia, ar vis dėlto nori stoti teisingumo pusėn ir pabandyti kurti tokias taisykles, kad verslas nepirktų bei neparduotų tiek politikų, tiek žiniasklaidos urmu ar vienetais, – teigė jis. – Manau, kad ‘valstiečiai’ ir R. Karbauskis turėtų atsitraukti, nes taktika labai neišmintinga. Tyrimo pateisinimas būtų tik politiniai sumetimai. Kitaip sakant, jei tai išvirstų į apkalną, tai būtų sąmoningas politinis susidorojimas su prezidente”, – sakė V. Valentinavičius. Apžvalgininkas sakė galintis tik priarti šalies vadovei, kad dabartinė situacija yra stambiausių korupcijos bylos atsakovų organizuotas puolimas, bandant parodyti tyrimą dėl „MG Baltic” kaip politinį susidorojimą, o apie E. Masiulį, jo nuomone, ir kalbėti nėra ko: „Senoji Liberalų sąjūdžio vadovybė pasirodė kaip stambiojo verslo pasiuntinukai. Mano galva, labai svarbu, kad tokios bylos būtų sėkmingos, rezultatyvios, nes tai esminės Lietuvos politinės sistemos bėdos – politikos priklausomybės nuo verslo – gydymas”, – kalbėjo V. Valentinavičius (delfi.lt).

Dalis ir kitų politologų skeptiškai vertina kaltinimus Prezidentei. Pasak jų, D. Grybauskaitė nepažeidė įstatymų, ir kalbos apie apkalną ar inicijuojamą tyrimą Prezidentei yra nepagrįstos. Prezidentė tvirtai palaiko Tėvynės sąjungos vadovai. A. Kubilius sako, kad paviešintais laiškais Prezidentė kaip tik parodo savo susirūpinimą esama politine padėtimi, tuo tarpu R. Karbauskis stoja į kaltinamųjų „MG Baltic” korupcijos byloje pusę.

Pagyvensim, pamatysim, kuo visa tai baigsis. Sakoma, judantis vanduo valosi.

2018 m. Kalbos premija

Atkelta iš 1 psl.

Viename iš savo interviu, paskelbtame „Bernardinai.lt”, E. Bradūnaitė-Aglinskienė pasakojo apie savo pasirinktą tyrinėjimo sritį: „Augdama dviejų kultūrų kontekste (lietuvių šeimoje JAV – red. past.), domėjausi jų panašumais bei skirtumais, norėjau geriau suprasti, kas juos nulemia. Todėl ir pasirinkau kultūrinės antropologijos sritį. Baigusi bakalaurą nusprendžiau gilintis į lyginamosios tautosakos ir mitologijos studijas, nes jaučiau, kad ten slypi kultūrų estetikos ir etikos dėsniai. Californijos universitete klausiau profesorės Marijos Gimbutienės paskaitų. Ji garsėjo kaip archeologė su lakia vaizduote, tyrinėjusi Senosios Europos kultūrą, labai įdomiai, nesusaisi dėstydamas.

Kai reikėjo atlikti mokslinį lauko tyrimą, vykau į Pensilvaniją, kur norėjau užrašinėti lietuvių angliakasių dainas, tautosaką, prisiminimus.

Vykome trise – žurnalistas Vladas Butėnas, fotografas Algimantas Kezys ir aš. Mano tėvelis buvo rašęs spaudoje, kad labai svarbu užfiksuoti pirmos kartos lietuvių išeivių Amerikoje kasdienybę, sužinoti apie jų organizacijas, kapines, bažnyčias, nes laikui bėgant jų prisiminimai išnyks. Iš garbaus amžiaus moterų surinktų dainų parašiau magistrinį darbą.1976 metais man pasiūlė darbą Kongreso bibliotekoje, naujai įkurtame ‘Amerikos liaudies kultūros centre’, vadovavau įvairių etninių kultūrų dokumentavimo ir tyrinėjimo projektams.”

Į klausimą, kaip vertina lietuvių

emigraciją, E. Bradūnaitė-Aglinskienė sakė: „Tegu važiuoja jauni lietuviai į užsienį, tegu mato pasaulį. Tikiu, kad kuo daugiau matys, tuo labiau Lietuvą įvertins. Visiems pritaikyčiau tėvelio devizą – parvežkit Lietuvai pasaulį, o pasauliui pristatykite Lietuvą! Tačiau blogiausia, jog dabartiniai emigrantai išvažiuoja ‘nepersisunkę Lietuvos’. Atrodo, kad jaunimui menkai ugdomas pasididžiavimas Lietuva, jos istorija, tradicijomis. Turime menkavertiškumo kompleksą, lygindamiesi su Vakaraais. Atsitiesime, kai išmoksime didžiutis, džiaugsimės savųjų pasiekimais. Mes tikrai turime kuo praturtinti pasaulį, tik pirmiausia reikia patiems tai įvertinti.”

Kalbos premija E. Bradūnaitei-Aglinskaitei bus įteikta gruodžio 10 d. Valdovų rūmuose vyksiančiame iškilmingame renginyje „Kalbos vakaras”.

Parengta pagal ELTA ir „Bernardinai.lt”

Kazimiera ir Kazys Bradūnai su dukra Elena ir sūnumi Jurgiu parke Baltimorėje.

„Bernardinai.lt” nuotr.

TELKINIAI

Vladas Oleinikovas: „Šią organizaciją lyg snūduriuojantį milžiną reikia nuolat budinti”

Vladas Oleinikovas lankosi Lietuvių Fonde. Kairėje LF vykdomoji direktorė Jūratė Mereckis. LF nuotr.

LORETA TIMUKIENĖ

Balandžio pradžioje Čikagoje lankėsi Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos (PLJS) valdybos pirmininkas Vladas Oleinikovas. Jis susitiko su Lemonto Maironio lituanistinės mokyklos vyresniųjų klasių mokiniais ir mokytojų padėjėjais, lankėsi Pasaulio lietuvių centro, kuris neseniai tapo naujais oficialiais PLJS namais, bei Lietuvių Fondo būstinėse. PLJS vadovas seminarų jaunimui metu pristatė PLJS, papasakojo apie šią organizaciją ir jos planus. Šiuos susitikimus-seminarus padėjo organizuoti JAV Lietuvių Bendruomenė, juos finansavo Lietuvių Fondas. Su nauja komanda Vladas stengiasi atgaivinti šią beveik penkiasdešimtmetį egzistuojančią Lietuvos Nepriklausomybei nusipelnusią išeivijos organizaciją, įkvėpti ją naujiems tikslams, kurie galėtų naujai sutelkti šių dienų pasaulio lietuvių jaunimą.

Pirmą kartą lietuvių jaunimas užsienyje į Kongresą susibūrė dar 1966 metais, o antrajame, vykusiam JAV 1972 metais, buvo įkurta PLJS. Lietuvių bendruomenių aktyvumą ir misiją užsienyje sąlygojo prasta Lietuvos padėtis – okupacija, neaiškumas dėl tolimesnio tautos likimo. Todėl lietuviška veikla užsienyje buvo nukreipta į kultūros ir tapatybės išlaikymą bei diplomatinį darbą Lietuvos labui. 1990 m. Lietuvai atkūrus Nepriklausomybę, pasikeitė pasaulio lietuvių statusas bei misija, ir prasidėjo naujas organizacijos etapas. Stiprios ir telkiančios misijos praradimas sumažino organizacijos patrauklumą ir reikšmę. Keliolika metų organizacija buvo mažai aktyvi, veikla apsiribojo daugiausia Kongresų rengimu naujoms valdyboms išrinkti. 2004 m. Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą ir atsivėrus šalies sienoms, per keliolika metų išvyko apie 700,000 lietuvių. Todėl šiandien užsienio lietuvių organizacijų vaidmuo yra itin reikšmingas, puoselėjant lietuvišką tapatybę, padedant stiprinti lietuvių bendruomenės užsienyje ir jų ryšius su Lietuva, gerinant sąlygas norintiems sugrįžti ar naujai atvykti į Lietuvą.

Šiandieninė PLJS misija – išlaikant ir puoselėjant lietuvišką tapatybę, kurti aktyvią bei pilietiską jaunimo bendruomenę užsienyje. Ši daugiau nei 30 lietuvių jaunimo sąjungų ir bendruomenių visame pasaulyje vienijanti organizacija nori tapti platfor-

ma, kuri suteikia galimybę lietuvių jaunimui visame pasaulyje atskleisti savo galimybes ir prasmingais darbais prisidėti prie Lietuvos gerovės.

Nuo pernai PLJS vadovaujantis Vladas Oleinikovas – mokslininkas, chemikas, siekiantis įgyti doktorantūros laipsnį University College London, šiuo metu moksliniais tikslais vizituojuantis Yale University. Gimęs Kaune, Nepriklausomoje Lietuvoje (1991) atstovavo Lietuvai tarptautinėse mokslo olimpiadose, kuriose yra iškovojęs du aukso medalius. Laisvalaikiu aktyviai sportuoja – daug metų lankė plaukimą, dalyvaudavo Lietuvos čempionatuose. Studijų metais atstovavo savo universitetams nacionaliniuose studentų vandensvydžio čempionatuose.

Vladas bakalauro ir magistro laipsnį įgijo University of Cambridge, kur itin aktyviai įsitraukė į universiteto lietuvių bendrijos (CULS) veiklą: buvo išdininku, vėliau – prezidentu. Būdamas CULS valdyboje inicijavo akademinės mentorystės projektą „Academic Buddy”, kurio metu geriausių universitetų studentai padeda gabiems moksleiviams ne tik sekti jų pėdomis, bet ir palaikyti akademinį jaunimo tinklą. Taip pat organizavo pirmąją Cambridge Baltic Conference 2013, didžiausią Baltijos šalių studentų konferenciją, kuri pristatė Baltijos šalis daugiau nei 300 dalyvių auditorijai iš daugiau nei 30 šalių. Abu šie projektai tapo tęstiniais ir pernai vyko šeštą bei penktą kartus, atitinkamai.

Persikėlęs doktorantūros studijoms į Londoną Vladas ilgainiui įsijungė į Jungtinės Karalystės lietuvių jaunimo sąjungos (JKLJS) veiklą. Jis koordinavo didžiausių išeivijoje politinius debatus prieš 2016 m. Lietuvos Respublikos Seimo rinkimus, kuriuos gyvai stebėjo daugiau nei 300 auditorija, o internetinę transliaciją sekė daugiau nei 14000 žiūrovų. 2017 metais XV Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Suomijoje Vladas buvo išrinktas Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybos pirmininku. Kongreso metu taip pat išrinkta nauja 8 narių valdyba, daugiausia jų – gyvenantys Europoje ir Šiaurės Amerikoje.

Anot PLJS valdybos pirmininko, pradėjus vadovauti šiai organizacijai, reikėjo nemažai domėtis jos įstatais, skaityti istorinius šaltinius: „Teko daug nenumatytų ruošos darbų, stengiamės atstatyti gerą vardą, atnaujinti santykius su jaunimo organizacijomis, jas stiprinti, kviešti ne tik į kas ketverius metus vykstančius Kongresus, bet ir įsitraukti į nuolatinę veiklą. Norėjosi, kad tolimesnė PLJS veikla būtų nuosekli, įdomi ir naudinga viso pasaulio lietuviams, atitinkanti galiojančius įstatus”. V. Oleinikovas sakė kartu su kitais valdybos nariais siekiantis, kad jaunimas dalyvavimą juos vienijančių organizacijų veikloje priimtų ne kaip primestą prievolę, o kaip galimybę, kuria gera naudotis. PLJS prisideda ruošiant regioninius suvažiavimus, nuolatos palaiko ryšį per socialinius tinklus, ruošiami nauji laiškai, siekiant skaidrumo bandoma gerinti PLJS valdybos atskaitomybę kraštų orgnizacijoms.

Vienas iš svarbiausių šiandieninių PLJS tikslų – kurti pažangesnę Lietuvą. Organizacija stengiasi palaikyti ryšius su Lietuva, bendradarbiaujama su Jaunimo reikalų departamentu, savanoriškais pagrindais veikiančia Lietuvos jaunimo reikalų taryba, teikiami pasiūlymai „Globalios Lietuvos” programos koordinatoriams bei Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai. Galbūt tai paskatins kai kuriuos jaunuolius grįžti į Lietuvą, kur daug jaunimo galėtų save realizuoti. Kitus – prisidėti prie Lietuvos raidos nuotoliniu būdu.

„Greta bendruomenės ateities ir lietuvių kultūros puoselėjimo, matome didelę pareigą atstovauti užsienio lietuvių jaunimo interesams Lietuvoje bei užsienio kraštuose. Taip pat jaučiame pareigą skatinti atnaujintą, atviros ir „inkliuzyvos” lietuviybės vizijos puoselėjimą, kurioje kiekvieno indėlis būtų vertinamas nepriklausomai nuo geografinio atstumo. Savo veiksmais ir iniciatyva galime padaryti daug: dirbti tam, kad išvykusieji galėtų išlaikyti nuo-

latinį ryšį su Tėvyne, nebijodami prarasti prigimtine teisę į pilietybę; skatinti didesnę užsienio lietuvių pilietinį aktyvumą ir taip sustiprinti jų balsą bei indėlį kuriant Lietuvą; konstruktyviai prisidėti prie geresnių sąlygų kūrimo Lietuvoje, kad išeiviams būtų lengviau atvykti”, – sako V. Oleinikovas.

PLJS yra atvira jaunimui, kurį vilioja naujos galimybės – jiems suteikiama pagalba ir konsultacijos, padedant vykdyti veiklą ir gauti finansavimą, moka ugdyti lyderius, sugebančius tęsti tradicijas, siekiama stiprinti pasaulio jaunimo sąjungas, jų bendradarbiavimą. PLJS organizuoja regioninius jaunimo mokymus, Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimus Lietuvoje, jau pradėdama ruošti XVI Kongresui, kuris vyks 2021 m. Punske. Į Kongresą kviečiama 120 dalyvių-delegatų, atstovaujančių daugiau nei 20-ies šalių jaunimo sąjungas ir bendruomenes visame pasaulyje. Jo metu PLJS valdyba atsiskaito delegatams už savo kadencijos veiklą, priimami įstatų pakeitimai, renkama nauja PLJS valdyba, vyksta lektorių pranešimai ir diskusijos apie užsienio lietuvių problemas bei galimybes. Šių diskusijų pagrindą suformuojamos gairės ateinančios PLJS valdybos darbams. Kongreso metu taip pat organizuojama kultūrinė programa: ekskursijos, muzikinės programos, sporto rungtynės ir kita, padedanti geriau pažinti ne tik vietos bendruomenės istoriją, bet ir artimiau susibendrauti.

PLJS palaiko glaudžius ryšius su JAV Lietuvių jaunimo sąjunga (JAV LJS), kuri šiuo metu siekia pelno nesiekiančios organizacijos statuso. Galima pasidžiaugti neseniai Los Angeles įsikūrusia jaunimo sąjunga, vadovaujama Gintaro Baipšio. Vladas pripažino buvęs maloniai nustebintas Čikagoje sutikęs tiek daug puikiai lietuviškai kalbančių jaunų žmonių. Jis tiki, kad šįmet per Padėkos savaitgalį kartu pavyks suorganizuoti jaunimo suvažiavimą Čikagoje, tuo suteikiant naują impulsą lietuvių jaunimo sąjungos atsikūrimui, kadangi šiuo metu nėra visuotinai jungiančios organizacijos, kuri sudarytų galimybę save realizuoti. Į suvažiavimą kviečiamos įvairios JAV lietuvių jaunimo organizacijos, taip pat jaunimo organizacijos iš Kanados, vyks mokymai, kurių metu bus duodami patarimai, kaip reikėtų didinti kompeten-

Vladas Oleinikovas Maironio lituanistinėje mokykloje.

L. Timukienės nuotr.

cijas, stiprinti vidinius ir išorinius ryšius, gerinti bendradarbiavimą su kitomis organizacijomis.

Anot PLJS vadovo, turime prisiminti, jog jaunimas auga, keičiasi jų interesai, tad reikia galvoti apie tęstinius projektus, tradicijų perimamumą. Iš istorijos žinome, kad būta vienkartinį bandymų atgaivinti jaunimo organizacijų veiklą, tačiau to nepakanka – jas lyg snūduriuojantį milžiną pažadinus vieną kartą, tai reikia daryti vėl ir vėl. Šiandien PLJS skiria nemažai laiko ir dėmesio organizacijos darbų tęstinumui. Pasak Vlodo, nėra taip lengva, kadangi ši veikla vykdoma savanoriškais pagrindais, jaunimo resursais, į tai turėtų investuoti visos pasaulio Lietuvių Bendruomenės. Įvairiems organizacijos projektams bandoma ieškoti naujų finansavimo šaltinių, tikimasi sulaukti dėmesio bei paramos iš Lietuvių Fondo. Tad nuo mūsų visų noro ir bendrų pastangų priklausys šios bei kitų pasaulio lietuvių jaunimo organizacijų perspektyva ir jaunų žmonių indėlis kuriant ateities Lietuvą.

Daugiau apie PLJS veiklą sužinosite apsilankę puslapyje <http://www.pljs.org>, „Facebook” paskyroje: <https://www.facebook.com/PLJS.org>, dėl bendradarbiavimo ar kitų idėjų galite kreiptis el. pašto: info@pljs.org

Rimantas Dirvonis – lietuvybei atsidavęs šviesuolis

Dažnai užsuku į socialinio skyriaus skaityklą Pasaulio lietuvių centre (PLC), Lemonte. Kiekvieną trečiadienį čia žmonėms rodomi filmai įvairiomis aktualijomis ir diskutuojama istorinėmis ir dabartinio gyvenimo temomis. Aktyviai ir atsidavusiai čia dirba socialinio skyriaus vedėjas Rimantas Dirvonis ir administratorė Genutė Treinienė.

Rimantas Dirvonis sutiko pasidalinti mintimis ir prisiminimais apie savo gyvenimą.

„Būdamas beveik dvylikos metų tapau jauniausias sukilėlis Kauno sukilime 1941 m. Tais metais birželio mėn. 23 dieną sukilėlių grupės vado-

sporto klubą (ASK) „Lituanica“. Jame žaidėme krepšinį, treniravau vyrus, moteris ir jaunimą. ASK „Lituanica“ vadovavau daugiau nei 50 metų. Esu aktyvus ŠALFAS (Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjungos) narys. Buvau tos sąjungos vicepirmininkas ir pirmininkas. Dvejus su puse metų tarnavau JAV kariuomenėje, po to ilgus metus išbuvau veikiančioje atsargoje. Baigiau University of Illinois, įgijau dvigubą bakalaurą – architektūros ir statybos inžinerijos srityse. Vedžiau nuostabią merginą, gimė du vaikai. Dirbau įvairiose kompanijose ir Čikagos CTA, daugiausia geležinkelio tiltų statybos inžinieriumi.

Daugiau nei 60 m. dalyvavau lie-

tuvoje (2006 m.). Mums dar aktyviai talkininkauja Sigutė Užupienė. Populiarių istorinių filmų popiečių lankytojai yra patenkinti mūsų darbu. PLC, socialinio skyriaus skaitykloje rodomi įvairios tematikos filmai. Juos parenku neatsitiktinai. Stengiuosi filmus pritaikyti įvairioms Lietuvos valstybinėms šventėms, artėjant Lietuvai nusipelnusių švietėjų ir rašytojų tam tikroms su-kaktims. Rodome filmus apie labiausiai įsimintinas Lietuvos istorines vietas, pils, piliakalnius, folkloro šventes, tautinių šokių ir dainų ansamblių koncertus. Stengiamės atsiliiepti į aktualijas ir bandomė tenkinti lankytojų pageidavimus. Peržiūriu pats filmą, jį aprašau, dažnai pridėdamas daugiau įdo-

doje 1000-mečiui, dalį parūpinau as PLC. Pasitarę su PLC vadovais pakabinome nuotraukas – plakatus pastato viduje, pietiniame koridoriuje.

Lietuvos Nepriklausomybės 100 metų jubiliejų sutikau Lietuvoje. Dalyvavau iškilmingoje šventėje prie Signatarų namų, Vilniaus arkikatedroje – Mišiose, kurias atnašavo arkivyskupas Gintaras Grušas, klausiausi iškilmingo minėjimo, vykusio Lietuvos Respublikos Seimo rūmuose. Dalyvavau Tarptautinėje Vilniaus knygų mugėje, kur sutikau mūsų bendražygį prof. Algirdą Avižienį. Jis padovanojo man Rimanto P. Vanago knygą „Avižienio algoritmas ir kiti neramūs ritmai“ (2018). Knygoje A. Avižienis užrašė: „Mielam

Iš kairės pirmoje eilėje: Karolis Avižienis, Aretas Boharevičius, Marytė Černiutė, Genovaitė Treinienė, Rimantas Dirvonis, Sigutė Užupienė, Raminta Marchertienė. Antroje eilėje: Gediminas Deveikis, Irma Deveikienė, Vytautas Bagdonas, Vytautas Rūbas, Algirdas Marchertas, Jonas Kaunas, Algis Bakaitis ir Rimantas Ramanauskas. M. Boharevičienės nuotr.

vo paprašytas apžvalgiau didelį rusų ginklų sandėlį ir sargybos neradęs tai pranešiau sukilėliams. Jie greitai užėmė visus sandėlius ir išdalino ginklus visiems Kauno sukilėliams. Aš likau sukilėlių žvalgas iki sukilimo pabaigos, birželio 28 d. Po sandėlių užėmimo mano tėvas buvo sukilimo vadovybės paskirtas sandėlių viršininku. Jis jau birželio 23 d. vakarą atnešė į namus rusiškų šautuvų ir išmokė mane kaip naudotis ginklu, jei rusai pultų mūsų namus. Jis tik tada sužinojo iš manęs apie mano „žvalgybą“, bet mamai tada nieko nesakė. Mama tik po sukilimo sužinojo iš tėvo apie mano dalyvavimą sukilime. Ji labai supyko ant tėvo, kad jis mane, tokį jauną vaiką leido dalyvauti pavojingame sukilime. Tada mane mama prisaikdino, kad apie „žvalgybą“ nesakyčiau. Šito nesakiau niekam šešiasdešimt metų...

Lietuvoje pradėjau lankyti gimnaziją, o ją baigiau po sovietų antros okupacijos pasitraukusių lietuvių stovykloje Hanau, Vokietijoje. Vokietijojeėjau į lietuvių gimnaziją, skautavau, šokau tautinius šokius ir dainavau oktete, „Dainavos“ chore. Turėjau labai griežtą lietuvių kalbos mokytoją, kuris išmokė mus ne tik skaityti, bet ir lietuviškai galvoti, kas manyje išliko visą gyvenimą. Į JAV atvykau 1949 m., būdamas 20 m. Dirbau fabrike, žaidžiau krepšinį. 1951 m. su kitais lietuviais studentais įsteigėme Čikagoje Akademini

tuvybės vystymo ir puoselėjimo darbą. 1970 m. Akademinio skautų sąjūdžio ir Filisterių skautų sąjungoje (FSS) trys filisteriai įsteigėme Akademijos skautijos leidyklą, kuriai aš vadovavau 20 metų. Tai buvo savanoriškos veiklos organizacija. Mes su talkininkais išleisdome ir išplatinome dvidešimt skirtingų knygų. Leidykla veikė iki Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo – 1990 m. Į veiklą darbą Lietuvių Bendruomenėje įsijungiau apie 1973 metus. Buvau kooptuotas į JAV LB Krašto valdybą, vėliau į Pasaulio LB valdybą. 1987 m. padėjau sunkumų patyrusiai JAV Jaunimo sąjungai surinkti JAV atstovus į įvyksiantį Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Australijoje. Daug metų dirbau JAV LB Taryboje.

Socialinių reikalų skyriaus vedėju pradėjau dirbti nuo 2012 m. Prieš tai gerai dirbančiam Pranui Jurkui ir administravimo darbus vykdančiai Jūratei Jurkionei atsisakius pareigų, pradėjau dirbti aš. Dirbu ne vienas. Turiu labai gerą, kruopščią, dalykišką ir pareigingą administratorę Genutę Treinienę. Kai išvykstu į Lietuvą, ji pavaduoja mane. Ši moteris daugiau nei 50 m. paukojo lietuvybės puoselėjimui ir vystymui. Daugybę metų ji priklausė ir dirbo Jūrų skaučių Nerijos tuntui ir vyr. skaučių būreliui „Verpstės“. Buvo labai veikli JAV LB narė, JAV LB Tarybos narė. Važiavo į konferencijas, kurios vyko Arizonoje, Omaha, Detroite, Lie-

mos istorinės informacijos, negu pats filmas atskleidžia. Elektroniniu paštu informaciją išsiunčiu apie 500 žmonių. Labai dažnai dirbu iki paryčių.

Paskutiniais metais daug laiko skyriau istoriko Broniaus Makausko „Lietuvos istorija“ vertimo į anglų kalbą peržiūrėjimui, ir kai kurių teksto dalių papildymui. Šios knygos pradininkams prof. Vytautui Černiui ir prof. Algirdui Marchertui talkininkavo keli vertėjai, vėliau prisidėjo Vytautas Babušis su nauju vertimo stiliumi. Būtinai reikėjo vieno patyrusio redaktoriaus suvienodinti visą tekstą, peržiūrėti visus vertimus ir papildyti. Prof. Vytautas Černius šią istorijos knygą, susitaręs su autoriumi Boniu Makausku, surinkęs papildė reikšmingais istoriniais lietuvių prisiminimais apie karo ir pokario laikotarpio okupacinius įvykius. Knygą „Lietuvos istoriją“ peržiūrėjo prof. Algirdas Avižienis (vyr. redaktorius). A. Avižienio pavardė rašoma greta garsiausių ir žymiausių dvidešimto amžiaus mokslininkų. Tai – išradėjas, politikas, istorikas, visuomenininkas, pasaulinio garso lietuvių mokslininkas. Mes visi, knygos autorius ir kiti bendradarbiai dabar turėdami gerą anglų kalbą „Lietuvos istoriją“, norime ją pristatyti pasauliui...

Dar malonu prisiminti, kad 2009 m. Lietuvoje paruoštos parodos, skirtos Lietuvos vardo paminėjimo spau-

bendražygiui Rimantui Dirvoniui“. A. Avižienis – iškylus, drąsus žmogus, nuo vaikystės atkakliai skynėsi sau kelią ir pasiekė pasaulinio pripažinimo...

Dar būdamas Lietuvoje susitikau su LR TV ir Radijo archyvarais, sutarėme dėl informacijos pasikeitimo, gavau instrukcijas. Dalyvavau susitikime su grupe žmonių Lietuvos Respublikinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje, kur kalbėjau apie lietuvišką veiklą Amerikoje. Buvau pakviestas į teismą liudininku, gyniau partizanų „Miško brolių“ namus Vilniuje nuo „privatizavimo“. Lietuvoje įkūrėme šių namų išsaugojimo ir priklausymo „Miško broliams“ komitetą. Galvoju tokį paramos įkurti čia, JAV.

Šią vasarą į Lietuvą važiuosiu jau trisdešimtą kartą. Džiugu, kad kartu su savo dukra ir sūnumi galėsiu stebėti, džiaugtis ir žavėtis Dainų ir šokių švente, kur dalyvaus lietuviai iš viso pasaulio. Dar noriu spėti dalyvauti tremtinių ir politinių kalinių suvažiavime Ariogaloje, be to, dar turiu susitikti su žurnalistais ir kitais draugais... Visada gyvenime domėjausi ir skyriau didžiausią dėmesį Lietuvos ir JAV politikai, Lietuvos istorijai ir Lietuvos krepšinininkų pasiekimams pasaulyje. Tai didžiausios mūzos, užvaldžiusios mane...“ – baigė pokalbį Rimantas Dirvonis.

R. Dirvonio mintis užrašė **Marija Boharevičienė**

„Grandies ansamblio“ koncertas

Pasveikinimo šokis „Kepurinė“.

Dainos Čyvienės nuotraukos

Atkelta iš 1 psl.

Sekmadienis – jau koncerto diena. Greit pildėsi salė, girdėjosi skaitovo Lauryno Ivinskio balsas, kviečiantis visus atsigalvinti prie baro, kol koncertas dar neprasidėjo. Buvo smagu matyti tiek daug buvusių šokėjų, kurie atėjo paremti „Grandies“ ansamblį ir prisiminti senas šokių dienas. Nereikėjo raginti atsisėsti. Programa prasidėjo punktualiai – 1 val. p. p.

Vėl pasigirdo Lauryno balsas. Jis pasveikino susirinkusius ir palinkėjo gerų akimirų. Pirmoje programos dalyje „Sveiki atvykę į mūsų šventę“ buvo atlikti pasveikinimo šokiai – „Kepurinė“ ir „Jaunimėlis“. „Kepurinė“ šoko studentų ir jaunimo rateliai – ir berniukai, ir mergaitės. Toks šokis (ne tik merginos, kaip mes įpratę matyti) buvo pirmą kartą pristatytas Londone, tarptautinėje parodoje 1935 m. Studentai kvietė jaunimą „Jaunimėlin“ šokti ir toliau tęsti linksmybes.

Antrosios programos dalies „O mes vaikai, o mes pasaulis“ žvaigždės buvo visi kiškučių, vaikučių, vaikų ir jaunesnių jaunių (6–7–8 skyriaus) šokėjai. Kaip tie mažieji stengėsi, kaip jie nerimavo ir kokiomis plačiomis šypsenomis jie šoko ir rodė ką išmoko. Tikrai bus jų pasaulis. Pirmieji pasirodė 6–7-ojo skyriaus jaunieji šokiu „Tili tili dūda“. Šie vaikai yra ansamblio ateitis – greitai pavys ir pralenks dabartinius studentus. Toliau – šokis „Tramtalis“, kurį atliko 8-ojo skyriaus jaunieji. Nelengvas šokis su

Puikius šokėjų pasirodymus papuošė nuoširdžios jų šypsenos.

įvairiais ritmais buvo gražiai atliktas, nors šoko tik trys berniukai. „Polka mažylė“ – linksmas, gyvas, išjudinantis šokis, kurį atliko 6–7-ojo skyriaus jaunių ratelis. Šoki „Gintariniai riešutai“ atliko patys mažiausi ansamblio šokėjai – kiškučių ir vaikučių rateliai. Iš pradžių nedrąsiai, bet mokytojų paskatinti, vis drąsiau ir drąsiau. Žmonės negailėjo jiems katučių. Toliau vaikų ratelio šokėjai atliko „Malūnininkų šoki“, paįvairintą pagražintais bulvių maišais. Vaikai vaizdavo iš malūno vežamą vežimą miltų. „Opa-pa“ šoki šoko vaikučių ratelis, o „Linksmapolkė“ – vyresni vaikai, vaikų ratelis. Visi labai gražiai pasirodė ir dar spėjo tėveliams pamatuoti.

„Gražokėlių“ atliko devintokai ir dešimtokai. Jau visai kita laikysena –

ir žingsnis tvirtesnis, ir šypsena veiduose. Matyti, kad jie jau nebe vaikai, bet gerai išmokyti būsimieji studentai. Toliau – „Suktinis“ ir pirmas netikėtumas. Šoka vaikų ratelis ir 4 didesni vaikai – gal tokie, kurie nenorėjo užaugti? Pasirodo, čia šoko pirmo ir trečio vaikų ratelio šokėjai – jau ne tie nedrąsūs vaikų šokėjai, bet po 25 m., subrendę. Puikus pavyzdys kitiems šokėjams. Daug plovimų sulaukė pirmojo vaikų ratelio šokėjai Saulius Fabianovich, Dainius Fabianovich ir Audrė Kapačinskaitė-Zymantienė bei trečio vaikų ratelio šokėja Viktorija Biskytė. Buvo labai smagu juos vėl matyti šokio kūryboje. Paskutinis šios dalies šokis – „Pasodinom ažuolą“, kurį atliko visų vaikų ratelių šokėjai – kiškučiai, vaikučiai, vaikai ir tos dvi la-

bai aukštų vaikų poros. Vaikai patenkinti gerai atliktu darbu, žiūrovai nesigailėjo plojimų. Į sceną iškviesta vaikų ratelio įkūrėja, buvusi meno vadovė Violeta Smieliauskaitė-Fabianovich, lydima pirmųjų vaikų ratelių mokytojų Vidos Brazaitytės ir Rimos Polikaitytės-Birutienės. Labai gražiai paminėtas vaikų ratelio 25-mečio jubiliejus. Tegul būna dar daug tokių jubiliejų.

Trečioji koncerto programos dalis buvo pavadinta „Buvome, esame ir būsim“. Man atrodė, kad taip buvo sudėlioti ir šios dalies šokiai – iš pradžių senoviškesni šokiai, tada tokie, kuriuos mes šokame dabar, ir pagaliau – naujesni, neseniai sukurti šokiai. Taigi buvome, esame ir būsim ir per tautinį šoki dar ilgai išsilaikysime. Šokis keitė šoki, šokėjai pamainomis smagiai pasirodė, žiūrovai nekantariai laukė kito šokio.

Pirmas šios dalies šokis – „Kala-tinis“, kurį šoko pagyvenusių ir vaikų rateliai. Perduotas šiltas ir malonus bendradarbiavimas tarp senelių ir anūkų. Labai gražiai kartu šoko ir vyresni, ir jaunesni šokėjai – jautėsi vyresniųjų patirtis ir iškilmingumas bei jaunesniųjų noras atlikti žingsnius be klaidų. Ir aš norėjau vėl kartu su jais patrepsėti, pasisukti su savo pora. Toliau šokis „Parbėk, laivuži“, kurį sklandžiai atliko studentų ratelio mergaitės. Jos su skaromis ir žibintais sėkmingai parodė šokio mintį, laukdamos vakare atplaukiančio laivo. „Ak, norėtum grįžti“ šoki atliko suaugusių ratelis. Čia pateiktas noras sugrįžti į tėvynę. „Motinėle Jūrė“ su pasididžiavimu atliko pagyvenusių ratelis, o suaugusių ir studentų rateliai smarkiai pašoko energingą „Spiečiaus kadrilį“. Suaugusių ratelio šokėjai dar turėjo energijos ir jėgų „Senovinei polkai“. Toliau vėl pasirodė lankščios studentų ratelio šokėjos, atlikdamos „Siaudelę“. Gražu matyti, kad šiame koncerte buvo net du mergaičių šokiai. Dažniausiai yra vien tik vyrų šokiai. Gera, kad ir jos turėjo progos pasirodyti vienos. Šokis „Kubilas“ visuomet išjudina žiūrovus, taip buvo ir šiame koncerte. Ši šoki vikriai ir drausmingai atliko studentų ratelis. Žiūrovai plojo į taktą, paskatindama šokėjus daugiau šypstis ir aukščiau kelti galvas. Gavo progos dar kartą pasirodyti vyresnieji jaunieji, puikiai atlikę šoki apie batus „Čeverykai“.

Šių metų sausio mėnesį Čikagoje viešėjo choreografė, Panevėžio ansamblių „Grandinėlės“, „Lino“ ir „Miestelėnų“ vadovė Zita Rimkuvienė. Per savo viešnagę ji išmokė kai kuriuos šokėjus dviejų naujų šokių. „Bė-

Šoko ir maži, ir dideli.

Mes užaugę ir patys šoksime „Grandyje“, ir savo vaikus čia šokti atvesime.

gtinė paskutinė“ šoko jaunimo ratelis, o šoki „Dvarpolkė“ šoko pagyvenusių ratelis, kuriame poros buvo pasipuošusios juodais švarkais, liemenėmis, skrybėlėmis ir skrybėlaitėmis. Vėl netikėtumas. Buvo matyti, kad visi šokėjai sunkiai dirbo, per tokį trumpą laiką norėdami įveikti naujus žingsnius ir naujus šokius. Toliau – retro stiliaus šokis „Onyte, einam su manim pašokti“ (pagal Dolskio muziką), kurį šoko labai gerai nusiteikę suaugusių ratelio šokėjai. Ir dar viena staigmena – jie buvo apsirengę tų dienų (1920-ųjų) rūbais – suknelėmis, liemenėmis, moterys – ilgomis pirštinėmis, su plunksnuotais boa šalikais, aukštakulniais bateliais. Visai ne kaip tradiciniuose tautiniuose šokiuose. Aštuntokų jaunių ratelis linksmai ir lengvai pašoko „Kanapėlę“, o jaunimo ratelis – „Tu Lietuva, tu mana“. Programa baigta „Šelmių polka“, kurią šoko visi šokėjai su įvairiais įėjimais ir pasisukimais. Šokėjai šoko ir scenoje, ir tarp žiūrovų, kurie jiems audringai plojo. Matėme sušilusius „grandiečių“ veidus, besišypsančius mokytojus. Visi jie didžiavosi geru pasirodymu.

Po to, kai scenoje buvo pristatyti visi mokytojai, Laurynas pakvietė į sceną „Grandies“ ansamblio meno vadovus Dalią Bilaišytę-DeMuth ir Gintarą Grinkevičių. Gintaras sveikino šokėjus, džiaugėsi mokytojais ir padėjėjais, tarė aciū visiems ansamblio talkininkams ir geradariams, dėkojo tėveliams sakydamas: „Aciū, kad esate, kad tikite mumis ir kad atiduodate mums savo vaikus. Ansamblis yra nuostabus. Jūs visi esate nuostabūs. Vaikų ratelis susikūrė prieš 25-erius metus ir užtikrino ansamblio ateitį. Vienas pagyvenusių ratelio šokėjas visą programą šoko su gipsu ant kojos; dėl įvairių priežasčių viena jaunimo ratelio šokėja negalėjo dalyvauti koncerte, tad Urtė Zakarauskaitė per vieną repeticiją išmoko tą šoki, o Tadas Varaneckas per vieną savaitę išmoko visus kito negalinčio dalyvauti jaunimo ratelio šokėjo visus šokius. Be Jūsų visų nebūtų „Grandies“ ansamblio“, – džiaugėsi meno vadovas.

Ansamblio vadovas pasveikino Rimą ir Tadą Biručius, kurie prieš 12 m. sumainė aukso žiedus, ir tarė didelį aciū Daliai, be kurios jis, sako, tikrai būtų pražuvęs. Prie sveikinimų ir linkėjimų prisidėjo ir kitos Čikagos šokių grupės. „Suktinio“ ir Lietuvos vyčių vardu sveikino Giedrė Knieža, pabrėždama, kad visi vaikučiai turi kur nors šokti, nesvarbu kokiame ansamblyje. „Rusnės“ vadovė Nijolė Černiauskienė perdavė linkėjimus „iš šiaurės“. Ji sakė tikinti, kad po 25 metų tie vaikučiai šoks ir atsives savo vaikus. „Spindulio“ tautinių grupės šokių mokytojos Rima Lintakaitė ir Aušra Norušytė palinkėjo ilgiausių metų 25-erių metų sukaktį švenčiančiam vaikų rateliui. Toronto „Gintaro“ vardu sveikino Vida Kairienė. Paskutinis žodis buvo G. Grinkevičiaus, pasidžiaugdamas pranešė, kad 80 „Grandies“ šokėjų vyksta į Lietuvą dalyvauti dainų šventėje „Vardan tos“...Tai didžiausia išeivijos grupė, dalyvausianti Lietuvos šventėje.

Taip ir pasibaigė ilgai laukta šventė. Niekas nesiskirstė, ilgai šnekučiavosi, linksminosi ir sveikinosi.

Nepaprastas sekmadienis Angelų mieste

Po Šv. Dvasios sparnais susijungė Dievas ir lietuviška šeima

MARYTĖ NEWSOM

Daugelyje JAV lituanistinių mokyklų tikybos pamokos jau seniai yra išbrauktos iš mokslo programos ir šeimoms siūloma pasirinkti etikos pamokas ar papildomas sakramentams pasiruošimo klases. Los Angeles Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje dvasinio auklėjimo neatsisakyta. Mokykla, įsteigta aťa prel. Jono Kučingio prieš 68 m., vertina ne tik tautinį, bet ir dvasinį mokinių auklėjimą.

Pedagoginiai ir psichologiniai tyrinėjimai teigia, anot sociologo Robert Putnam, kad moralinis auklėjimas, grįstas religija, sudaro patisekimo ir klestėjimo sąlygas vaikų gyvenime. Jis teigia, kad jaunuoliai, kurie priklauso organizuotai religijai, pasirenka pažangesnius kursus mokykloje, gauna geresnius pažymius, baigia gimnaziją ir tęsia studijas, geriau su tėvais sugyvena, dažniau prisideda prie užklasinių užsiėmimų, rečiau patenka į alkoholio ir kitų svaigalų pinkles ir apskritai jaučiasi labiau patenkinti savo gyvenimu.

Patvirtindami šių principų teigiamą poveikį vaiko vystymuisi, Šv. Kazimiero mokyklos tėveliai, mokytojai ir administracija remia mokinių nuopat vaikų darželio iki gimnazistų paruošimą sakramentams bei prisidėjimą prie mokyklos ruošiamų religinių švenčių.

Ankstyvais mokyklos veiklos metais tikybos pamokas vedė seselės ir parapijos kunigai su retkartine pasauliečių talka. Jau daugelį metų mokykloje tikybos pamokos yra vedamos pasauliečių mokytojų, kurie dažnai turi formalų katechetinį pasiruošimą. Šalia savaitinių tikybos pamokų kasmet vyksta Susitaikymo, Šv. Komunijos ir Sutvirtinimo sakramentams ruošą. Kartais net ir krikštui jauni ar vyresni paruošiami. Nors ne viena mokytoja veda tikybos pamokas, dėstyme ypač pasižymėjo dvi – Jūratė Venckienė ir Žydra van der Sluys – abi katechetės yra ir prityrusios dėstytojos.

Atvelykio sekmadienį, balandžio 8 d., Šv. Kazimiero bažnyčioje lietuviškų Mišių metu vysk. Eugenijus Bartulis suteikė Sutvirtinimo sakramentą net 18 mokinių ir vienai jaunai mokytojos talkininkei. Perėmusi pareigas iš Jūratės Venckienės Žydra van der Sluys pagal Los Angeles arkivyskupijos dvejų metų programą yra paruošusi net tris sutvirtintųjų laidas, t. y. jau šeši metai kruopščiai, sąžiningai ir su akivaizdžia meile mokiniams padeda jiems suprasti sakramento reikšmę jų tolesniame gyvenime. Nėra lengva teigiamai įtakoti jaunimą šiais laikais, kai jiems brukama savanaudiško gyvenimo filosofija. Ši mokytoja tokio iššūkio neatsisako.

Štai Žydros žodžiai vyskupui pristatant kandidatų: „Pirmaisiais pasiruošimo metais berniukai ir mergaitės turėjo atskiras rekolekci-

Verbų sekmadienį (iš k): Paula Grėblikaitė, Laura Gulbinaitė, mokytoja Žydra van der Sluys, Monika McKenna, Aurelija Bruožytė, Saulė Baipšytė, Kristina Hayden, Dominykas Gaidys, Vincas Petokas, Vincentas Kovansky-Balandis, Simona Zauniūtė ir Andrius Labutis. Ovidijaus Balandžio nuotr.

jas. Šių rekolekcijų tema buvo ‘Šventieji’. Šiais metais kandidatai važiavo į kalnus, į antras rekolekcijas, kur turėjo progos ieškoti ir surasti Dievą jų kasdieniame gyvenime. Ši klasė dvejus metus iš eilės dalyvavo etninių parapijų šventose Mišiose Los Angeles katedroje. Jie atstovavo mūsų lietuviškai parapijai. Dvi kandidatės netgi turėjo labai svarbų darbą ruošiant altorių katedroje. Su mūsų jaunuoliais, pasi-puošusiais tautiniais rūbais, norėjo fotografuotis daug žmonių. Mokiniai atidirbo tarnystės valandas: patarnavo šv. Mišioms, skaitė liturginius skaitinius, dirbo parapijos pokyliuose. Verbų sekmadienį kandidatai suvaidino Kristaus kančios scenas. Repetacijos šiam vaidinimui užtruko kelias savaites. Šie jaunuoliai, kaip kas galėjo, kas vieną vakarą, kas du dalyvavo Velykų tridienio šventose mišiose. Vienas kandidatas patarnavo visose ‘Triduum mišiose’.”

Toks užsiangažavimas reikalauja daug kantrybės, laiko, ištvermės ir talento uždegti jaunimą siekti idealų. Į Sutvirtinimo paruošimą buvo įtraukti tėvai, giminės, broliai, sesės. Iškilmingose Mišiose šeimos nariai skaitė skaitinius, broliai, sesės patarnavo prie altoriaus, giminės ir draugai buvo rėmėjai. Pagarbiai ir rimtai kiekvienas jaunuolis prisirišino prie altoriaus ir vyskupo. Išsirikiavę priešais visus tikinčiuosius jie sugiedojo chorvedžio Kęstučio Daugirdo paruoštą giesmę *Ateik, o Dvasia Šventoji* (m. ir ž. O. Abrutytes). Skaitovų stovą puošė baltas balandis – šv. Dvasia – sukurtas tėvelių Augio ir Rasos Gedgaudų. Kandidatų vėliavėlės puošė bažnyčios sienas. Mūsų mokykla ir parapija pasižymi gražia tradicija bendrai pagerbti jaunimą ypatingomis progomis ir

taip juos įraukti į parapijos veiklą. Po Mišių į parapijos salę susirinko šeimų svečiai. Tėveliai buvo suruošę nepaprastai puošnią puotą arti dviem šimtams svečių. Naujai sutvirtintieji užėmė pagrindinį vaišių stalą ir atidžiai klausėsi mokytojos Žydros apibūdinimų. Kiekvienas jaunuolis buvo iškviestas į sceną, o mokytoja paaiškino kiekvieno šventojo vardo pasirinkimą. Tai tikrai labai prasminga jaunam žmogui, kai pats, sąmoningai ir laisvai gali pasirinkti sau šventojo globėjo vardą. Baigdamas puotą vysk. Bartulis pakvietė visus susirinkusius sustoti ratu, susikibti rankomis ir sugiedoti lietuvišką versiją giesmės *Glory, glory Aleliuja*. Svečiai ir jaunuoliai išsiskirstė pakilios nuotaikos, žinodami, kad lietuvių parapija ir mokykla juos myli ir gerbia. Tėveliai, daugelis kurių patys šioje parapijoje priėmė sakramentus, irgi džiaugėsi gyvuojančia katalikų tradicija bei žinia, kad jaunimas yra auklėjamas mylinčių mokytojų.

Dėkojame J. E. vysk. Eugenijui Bartuliui už apsilankymą mūsų parapijoje. Aciū klebonui kun. Tomui Karanauskui už visokeriopą paramą. Sveikiname mokinius, priėmusius Sutvirtinimo sakramentą. Tai Saulė Baipšytė, Aurelija Bruožytė, Dominykas Gaidys, Erika Gedgaudaitė, Paula Grėblikaitė, Laura Gulbinaitė, Kristina Hayden, Aleksa Jarašūnaitė, Lukas Jarašūnas, Vincentas Kovansky-Balandis, Andrius Labutis, Monika McKenna, Vincas Petokas, Dainava Petrulytė, Ema Rugieniūtė, Karina Ruplėnaitė, Sofija Warren, Simona Zauniūtė ir mokytojos talkininkė Silvija Veličkaitė.

Šį nepaprastą sekmadienį angelų mieste po Šv. Dvasios sparnais susijungė Dievas ir lietuviška šeima.

Sutvirtinimo kandidatai inscenizavo Kristaus kančios vaizdus Verbų sekmadienį. Jėzaus vaidmenyje – Dominykas Gaidys. M. Newsom nuotr.

Filantropo dr. Juozo Kazicko 100-metis paminėtas – paroda

Į parodos atidarymą susirinko žmonės, gerai pažinoję J. Kazicką. Jono Petronio nuotr.

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Balandžio 16-ąją sukako 100 metų, kai gimė verslininkas, filantropas daktaras Juozas Kazickas. Šiai sukakčiai skirti renginiai vyko ir Kaune, ir Vilniuje. Jų metu prisiminta išskirtinė asmenybė ir jo kilnūs darbai Lietuvai, daug kalbėta apie Kazickų šeimos fondo veiklą ir planus.

Vilniaus Šv. Kazimiero bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios ir surengtas koncertas J. Kazicko atminimui. Vakare daktaro J. Kazicko atminimas buvo pagerbtas renginiu Vaidilos teatre. Čia dalyvavo diplomatai, politikai, kultūros veikėjai. Kadangi šviesaus atminimo filantropas J. Kazickas yra parėmęs daugybę kylančių Lietuvos talentų, tai ir jo šimtmetį meno mylėtojai pagerbė ypatingu koncertu, kuriame pasirodė šešiolika jaunųjų atlikėjų ir vienas septynių narių ansamblis iš de-

gos direktorius Arūnas Antanaitis sakė, kad pati biblioteka-muziejus turi būti dėkingi būtent dr. J. Kazickui, kuris labai palaiko tokios institucijos steigimo idėją, buvo pagrindinis finansinis rėmėjas.

Paroda, kurią parengė Kazickų fondo atstovė Neila Baumilienė kartu su J. Kazickaitė, parašiusia anglų kalba parodos tekstus, pasakoja apie išskirtinę J. Kazicko asmenybę, apie jo meilę ir pasišventimą šeimai bei Lietuvai. Čia daug pačių įdomiausių eksponatų – ir fotografijų, ir retų laiškų, taip pat asmeninių daktaro daiktų – jo naudota filmavimo kamera, knygos, jam skirti apdovanojimai.

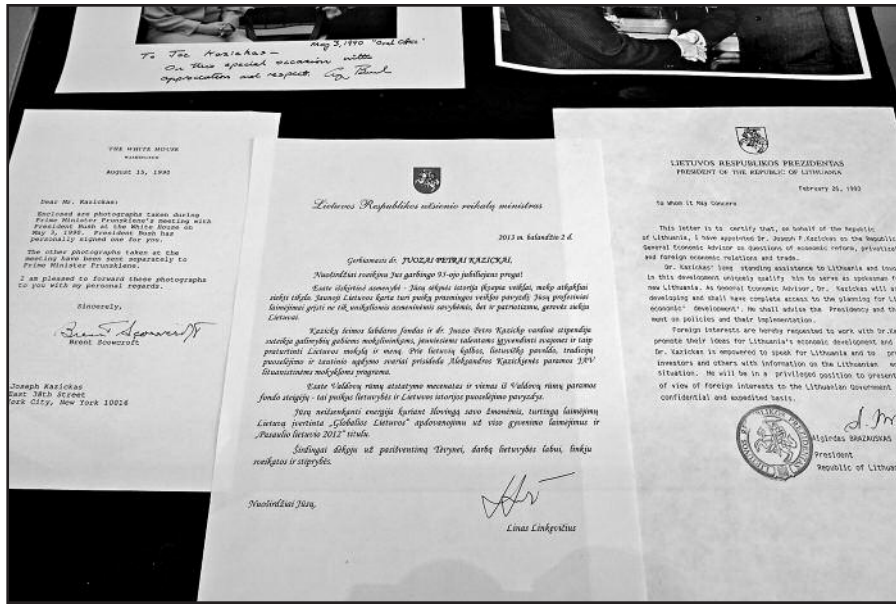
Chronologiškai apie J. Kazicko gyvenimą ir aktyvią visuomeninę veiklą pasakojantys standai supažindina su labai stipria, kūrybinga ir įdomia asmenybe. Ilgą gyvenimo kelią nuėjęs J. Kazickas spėjo Lietuvai padaryti daugybę svarbių darbų, apie kuriuos net ne visi žino. Parodos atidarymo metu jautriais prisiminimais apie savo ilgametį bičiulį dalinosi ir

1937–1940 m. jis studijavo ekonomiką Vytauto Didžiojo universitete Kaune ir Vilniaus universitete, kur susipažino su būsima žmona Aleksandra. 1942 m. jis gavo ekonomisto diplomą ir dirbo Vilniaus savivaldybės įmonėse, o 1944 m. su žmona ir dukra pasitraukė į Vokietiją, iš ten – į JAV. 1951 m. Yale universitete J. Kazickas apsigynė ekonomikos mokslų daktaro disertaciją, dirbo profesoriaus asistentu Georgetown universitete ir JAV Gynybos bei Užsienio reikalų ministerijose konsultantu.

Pasitraukęs iš akademinės veiklos, J. Kazickas užsiėmė prekyba ir nafta, įkūrė bendrovę „Neris“ ir tapo klestinčiu verslininku. Jis buvo įvairių bendrovių ir šalių vyriausybių

kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, jam buvo įteiktas Sausio 13-osios atminimo medalis, Šaulių žvaigždė, 1996 m. – JAV Ellis Island garbės medalis, jis yra Kauno technologijos universiteto garbės daktaras, Lietuvos Verslo šlovės galerijos 2000 m. laureatas.

Tarp kitų eksponatų parodoje galima pamatyti ir J. Kazicko diplominių darbų apie bolševikinę ekonomiką, kurią jis negailestingai kritikavo. Atidarant šią parodą, prezidentas V. Adamkus prisiminė savo bičiulį kaip ypatingai šviesią asmenybę, kuriai buvo būdingas žmogiškumas, dėmesys silpnesniams, taip pat didžiulė energija ir pasišventimas. Būtent J. Kazickas tapo tradicijos kūrėju, rodančiu pa-

J. Kazicko laišakai. A. Vaškevičiaus nuotr.

konsultantas, investicinių fondų ir bankų dalininkas bei direktorius. Grįžęs į Lietuvą, jis 1991 m. įkūrė pirmąją Baltijos šalyse privataus kapitalo telekomunikacijų bendrovę „Litcom“ (dab. „Omnitel“, vėliau šią įmonę įsigijo skandinavų bendrovė „TeliaSo-

vyzdį kitiems. Šios asmenybės žodis turėjo savo svorį ir visi apie tai žinojo.

V. Adamkus prisiminė ir 1990-ųjų Kovo 11-ąją, kai Lietuva paskelbė apie Nepriklausomybės sugrąžinimą. Tada dar kovo 9-ąją J. Kazickas buvo Amerikoje, o jau už poros dienų, skelbiant

J. Kazickaitė rodo prezidentui V. Adamkui įdomiausius parodos eksponatus.

šimties skirtingų Lietuvos miestų.

Koncertinę programą kviestiems svečiams pristatė Birutė Vizgirdienė. Į Lietuvą ta proga buvo atvykusi ir J. Kazicko dukra Jūratė Kazickaitė, kartu su savo tėčiu lygiai prieš 20 metų įkūrusi Kazickų šeimos fondą. Šis fondas dirba labai aktyviai, nuolat remia įvairias švietimo programas, kultūros, sveikatos apsaugos, religines ir labdaros organizacijas, ligonių globos įstaigas, rengia sporto turnyrus jaunimui.

J. Kazicko šimtmečiui skirta paroda surengta Prezidento V. Adamkaus bibliotekoje-muziejuje. Šios įstai-

prezidentas Valdas Adamkus, pasižiaugęs, kad daktaro atminimas gyvas. Savo tėvelį labai šiltai prisiminė ir jo dukra J. Kazickaitė.

„Kai pamatai, kiek daug per savo gyvenimą Lietuvai davė ši asmenybė, negali nesistebėti, ypač žinant, jog Lietuvoje daktaras gyveno vos dvidešimt metų – nuo 1922-ųjų, kai su tėvais iš Sibiro grįžo į Lietuvą iki 1944-ųjų, kai teko bėgti nuo rusų okupacijos“, – sakė A. Antanaitis.

J. Kazicko seneliai buvo 1863 m. sukilimo dalyviai, 1883 m. ištremti į Rusijos Čiornąją Padiną kaimą, kuriame ir gimė J. Kazickas. Grįžęs į Lietuvą,

Parodos standai pasakoja apie neeilinę asmenybę.

nera”). J. Kazickas pritraukė į Lietuvą nemažai stambių investuotojų iš JAV: „Philip Morris“, „Coca-Cola“, „Motorola“, taip pat concerną „Williams“.

Jis nenuilstamai rūpinosi Lietuvos Nepriklausomybės stiprinimu – konsultavo Lietuvos Respublikos vyriausybę, organizavo Lietuvos vadovų susitikimus su JAV ir Vakarų Europos vadovybe, rengė JAV finansinių fondų atstovų vizitus į Baltijos šalis. Su žmona Aleksandra Kalvėnaite-Kazickiene jis išgyveno 70 metų. J. Kazickas buvo apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino Didžiuoju kryžiumi, Didžiojo Lietuvos

Kovo 11-osios aktą – Lietuvoje. Daktarui tai buvo itin svarbu ir metęs visus darbus jis atsidūrė Vilniuje.

Savo prisiminimais atidarant parodą dalinosi ir kiti renginio dalyviai. J. Kazickaitė V. Adamkui parodė įdomiausius parodos eksponatus, jie abu prisiminė, kaip svarbu J. Kazickui visada buvo šeima ir artimieji. Renginio dalyviai pasidžiaugė, kad paroda aplankys ir kitus Lietuvos miestus, kurių gyventojai daugiau sužinos ir prisimins šią ypatingą asmenybę. Jau birželio 15-ąją paroda bus atidaryta Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje.

Rašytoja Birutė Putrius – apie naują savo romaną

Kada geriau galėtų būti pristatyti naujai išėjusį romaną apie knygnešius, jeigu ne tuomet, kai Lietuvoje švenčiama Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos diena?

Californijoje gyvenanti rašytoja **Birutė Putrius** neseniai išleido antrąją savo knygą, pavadintą „The Last Book Smuggler”. Šiandien „Draugo” skaitytojams – pokalbis su rašytoja.

Prieš dvejus metus, Balzeko lietuvių kultūros muziejuje pristatydama savo pirmąjį romaną „Lost Birds”, skaitytojams pažadėjote parašyti antrąją knygą apie išskirti-

vasarininkai. Mano du broliai ir sesuo gimė Lietuvoje, bet aš gimiau po karo, jau Vokietijoje, DP stovykloje Dillingene. Aš vis klausdavau tėvo, kaip jie gyveno Lietuvoje. Kokio dydžio buvo ūkis? Kiek karvių turėjo, ir t.t. Jis vargšas aiškino, bet aš daug ko nesuprasdavau. Jis sakydavo, kad aš jau esu „miesčionka” ir nieko nesuprantu apie ūkius. Tai jis man duodavo romanus apie kaimo gyvenimą skaityti. Pirmą romaną skaičiau su žodynu. Antra knyga buvo Vinco Ramono „Miglotas rytas”, vėliau Kazio Borutos „Baltaragio malūnas”, dar Žemaitės kūryba. Bet mūsų namuose buvo pilnos lentynos lietuviškų knygų ir enciklopedijų. Dar tais laikais nebuvo interneto. Paskui jau vėliau skrisdavau dažnai į Lietuvą pas gimines.

Šią knygą buvau parašiusi ir padėjusi į šalį, nes dirbau gimnazijos mokytoja, buvau amžinai apsikrovusi darbais. Ir tuo metu auginau vaikus, nebuvo daug laiko rašyti – tik vasaromis, per atostogas turėdavau tam laiko. Tą tuomet parašytą rankraštį vėl paėmiau į rankas prieš dvejus metus ir nemažai perdirbau.

„The Last Book Smuggler” veiksmas prasideda Lietuvos kaime gražiu pavadinimu Sapnai. Jauna mergina Ada Varnas, kuri padeda savo seneliui knygnešiui platinti knygas, sužino, kad kaime už akių ją ėmė jau vadin-ti senmerge. Mat prie jos kiemo piršliai nesus-toja. Tačiau Ada nežino, kad į ją ir jos na-mus jau nusitaikė vietos žandaras... Trumpai pristatykite, ko gali tikėtis romano skaitytojai – dramatiško veiksmo, meilės ar detektyvinių posūkių?

Man atrodo yra visko – ir meilės, ir išdavysčių, ir dramatiškų įvykių, pavojų, juoko ir ašarų. Viskas susipina istorinia-me spaudos draudimo laikmetyje.

Ar šiame romane, kaip ir pirmajame, gali-ma tikėtis magiškojo realizmo spalvų?

Taip. Mano tėvas labai mėgdavo pasa-koti. Tą istoriją apie Tetą Kotryną, grįžu-sią iš Rusijos su „domavojumi”, man pa-pasakojo tėvas. Ir tas pasakojimas man at-rodė toks juokingas, kad aš jį užsirašiau. Ir nuo jo kilo idėja rašyti romaną.

Taip pat knygoje kas naktį Viktorui pa-sirodo Mirtis. Taigi, knygoje yra šiek tiek magiškojo realizmo.

Ar galite trumpai papasa-koti apie save: ką veikėte ir veikiate be to, kad rašote knygas?

Man labai patinka kelionės po pa-saulį. Esu daug kur buvusi viena ir kartu dar su savo vyru Algiu Keb-linsku (jis mirė prieš kelerius metus) lankėmės Pietų Amerikoje, Europoje, Kinijoje, Tibete. Mėgstu eiti į operas, ypatingai Wagnerio Niebelungen cik-lą mėgstu. Domiuosi filmais, menu, knygomis, mėgstu pasivaikščioti pa-lei Ramųjį vandenyną, esantį ne taip toli nuo mano namų.

Ar jau galima klausti, apie ką bus tre-čiasis Jūsų romanas?

Taip, naujas romanas „The Last Book Smuggler” turi antrą ir tre-čią dalį. Jos dar yra rankraščiuose, ku-riuos dar turėsiu perrašyti. Bet jau pradėjau dirbėti prie antros dalies— ji vadinasi „Winter Flowers”.

Ji irgi tęsia pirmoje dalyje pradėtą pasakojimą apie tuometinį Lietuvos gyvenimą. Bet čia rašau jau apie kitus kaimus. Tačiau Ada ir Jonas Varnai knygoje „Winter Flowers” vėl pasiro-dys. Romane veiksmas vyksta maž-daug nuo 1906 m. iki Nepriklauso-mybės. Bet dar gali daug kas pasi-keisti, nes aš jokių planų iš anks-to nedarau. Aš rašau sau, nes noriu pati įsivaizduoti, kaip viskas galėjo

būti ir sužinoti, kaip įvykiai išsirutulios. Aš labai daug kartų perrašinėju savo knygas.

Gal dar norite ką pridurti apie tai, ko nepaklausiau? Galiu truputį paminėti vadinamąją senmergių temą, kuri romane paliečiama ne kartą. Nes Lietu-voje tais laikais buvo tokia realybė. Ne kiekviena mergina ištekėdavo. Daug jų likdavo senmergėmis.

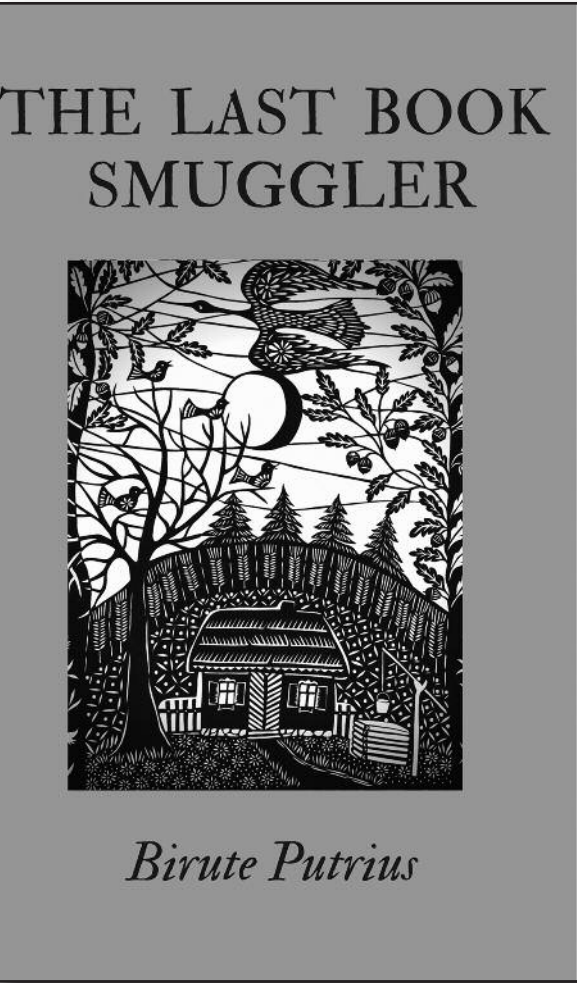
Birutė Putrius: „Rašau, nes noriu įsivaizduoti, kaip viskas tuomet ga-lėjo būti”. Nuotr. iš asmeninio archyvo

nį, unikalų Lietuvos istorinį laikotarpį – knygnešystę (lie-tuviškais rašmenimis spausdintų knygų kontrabandą į Lie-tuvą). Kodėl pasirinkote šią temą savo naujam kūriniai „The Last Book Smuggler”?

Todėl kad mano senelis, Mykolas Putrius, buvo knygnešys. Ir kuo daugiau skaičiau apie tą laikotarpį, kai Lietuva buvo caro imperijos maža dalis ir net tau-tos vardas buvo išnykęs, tuo man darėsi įdomiau. Kaip tokie paprasti žmonės, dažniausiai ūkininkai, kai kurie net nemokantys skaityti, sukūrė tokią pog-rindinę knygnešių „kariuomenę” prieš tą didžiulę imperiją? Kaip jie įgijo tokios pilietinės drąsos? Ir kuo daugiau juos baudė – siuntė į Sibirą, mušė ka-lėjimuose – tuo daugiau savanorių atsirado nešti kny-gas per Prūsijos sieną, kuri buvo stipriai saugoma žandarų. Kokie šie knygnešiai buvo didvyriai! Nors mano tėvas pats buvo didelis patriotas ir savanoris per nepriklausomybės karus, jis labai didžiavosi savo tėvo, mano senelio pastangomis dėl tėvynės.

Jūsų romanų veiksmas vyksta konkrečių lietuvių tau-tos išgyventų istorinių įvykių fone. Pirmajame romane „Lost Birds” atspindintys įvykiai – emigracija iš Lietuvos – buvo Jūsų tėvų ir pačios asmeniškai išgyventi. Tačiau lietuviš-kos spaudos draudimo metai – kur kas senesnis laikotar-pis. Kaip Jums, gyvenančiai Amerikoje, toli nuo archyvų ir autentiškų istorinių šaltinių, pavyko atkurti to laikme-čio atmosferą ir įvykius? Ar ilgai užtruko pasirengimas ro-mano rašymui, ką naujo sau atradote šiuo pasirengimo ir romano kūrybos laikotarpiu?

Šis romanas buvo pradėtas 1988 metais, kai dar Lietuva buvo sovietų rankose. Mano tėvai abu žė-maičiai. Tėvas buvo Kretingos apskrities seniūnas iš Petrikaičių kaimo. Ir tėtis, ir mama – abu buvo Pa-

Knygos viršelis

Jos dirbdavo „davatkyne”, arba gyvendavo su gi-minėmis. Kartais dirbdavo kunigui kaip šeiminin-kės. Man gaila tų moterų, gyvenusių sunkų vienišių gyvenimą.

Kalbino **Virginija Petrauskienė**

Rašytojos tėvelis Feliksas Putrius, mokėjęs pasakoti įvairias istorijas, tarp jų ir apie savo tėvą, knygnešį Mykolą Putrių. (Nuotrauka daryta Lietuvoje)

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Romoje atidarytas Lietuvos kultūros festivalis

Vilnius (ELTA) – Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė Romoje atidarė Lietuvos kultūros festivalį „Flux“. Jį šalies vadovė globoja kartu su Italijos Respublikos prezidentu Sergio Mattarella. Prezidentė taip pat įteikė valstybinį apdovanojimą Mirgai Gražinytei-Tylai, kuri dirigavo atidaromajam šio festivalio koncertui.

Už muzikinius pasiekimus tarptautinėje profesionaliosios scenos meno kūrybos erdvėje ir Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje menininkei ir Birmingemo simfoninio orkestro direktorei apdovanojimas buvo skirtas Vasario 16-ąją.

Prieš apdovanojama Mirga Gražinytė-Tyla dirigavo 500 metų skaičiuojančiam Italijos Santa Cecilia orkestrui. Šiam orkestrui savo laiku dirigavo Claude Debussy, Gustav Mahler, Johann Strauss, Igoris Stravinskis ir kiti pasaulyje pripažinti dirigentai.

Tuo pat metu atidaryta mūsų šalies medijų menininko Deimanto Narkevičiaus paroda. Šie renginiai – pirmieji, skirti Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio proga Romoje organizuojamame kultūros festivalyje.

Oficialu: Rusijos raketos „Iskander“ – Kaliningrade

Maskva (ELTA) – Rusijos ginkluotosios pajėgos po ilgai trukusių slėpynių patvirtino „Iskander“ raketų dislokavimą Kaliningrade. „Iskander-M“ tipo raketos gali pasiekti taikinius 500 kilometrų atstumu, taip pat gali nešti branduolinį ginklą.

Per naktinę Gegužės 9-osios parado repeticiją ant sunkiųjų sunkvežimių sumontuotas raketas jau buvo galima išvysti Kaliningrade. „Kaliningrado piliečiai turi matyti ir suprasti, kad moderniausi Rusijos kariuomenės ginklai yra dislokuoti regionui apsaugoti“, – sakė karinis atstovas.

Baigta ženklinti Lietuvos ir Rusijos siena

Vilnius (URM info) – Iš Rusijos užsienio reikalų ministerijos gavus pranešimą apie užbaigtas būtinas vidaus procedūras, balandžio 26-ąją galutinai baigtas Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos valstybės sienos demarkavimo procesas.

Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos demarkavimo dokumentus sudaro valstybės sienos linijos padėties protokolai, aprašas, pasirašytas 2017 metų gruodžio

Gruziją vadins Sakartvelu

Vilnius (BNS) – Šalies vadovai žada vartoti Valstybinės lietuvių kalbos komisijos (VLKK) šią savaitę patvirtintą alternatyvų Gruzijos pavadinimą – Sakartvelą.

„Alternatyvus Gruzijos pavadinimas Sakartvelas bus vartojamas. Ši mėnesį Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė dalyvaus Sakartvelo 100-mečio iškilmėse ir vartos šį pavadinimą“, – nurodė prezidentės spaudos tarnyba.

Seimo pirmininko Viktoro Pranckiečio atstovė spaudai sakė, jog parlamento vadovas „džiaugiasi VLKK sprendimu“.

Seimo pirmininkas oficialiuose raštuose ir sveikinimuose vartos naująjį Sakartvelo pavadinimą, taip pat skatins ir kitus Seimo narius vartoti. Alternatyvųjį Gruzijos pavadini-

M. Gražinytė-Tyla dirigavo vienoje didžiausių Europoje koncertų salių. 15 min.lt nuotr.

Pasak prezidentės, prieš šimtą metų mūsų tauta išpūdingu tempu kūrė modernią valstybę. Nors priešiškos jėgos mėgino mus sustabdyti ilgiems dešimtmečiams, visada žinojome, jog priklausome Europai ir esame jos dalis.

Lietuvos kultūros festivalis „Flux“ – pirmas tokio masto Lietuvos meno pristatymas Italijoje.

Festivalyje per 10 dienų savo kūrybą pristatys daugiau nei 80 mūsų šalies menininkų teatro, šokio, operos, džiazo, fotografijos, kitose srityse. Italijos klausytojams taip pat bus pristatomi ir Lietuvos kultūros grandų kūryba – Jono Mekso, Jurgio Mačiūno, Eimunto Nekrošiaus darbai.

Šios ginklų sistemos įkurdinimo Kaliningrade – vakariniame Rusijos forposte – buvo tikimasi kaip Maskvos reakcijos į keturių NATO batalionų permetimą į Baltijos valstybes ir Lenkiją 2017 m. „Iskander“ raketos Kaliningrade buvo pastebėtos ir anksčiau, tačiau čia buvo dislokuotos ne nuolatinių.

Ginklai metų pradžioje buvo dislokuoti Černiachovske, sakė atstovas. Raketos „žemė-žemė“ (NATO kodas: SS-26 Stone) Kaliningrade nebus paleistos pratybų tikslais, „kad nesukeltume šoko mūsų kaimynams Lenkijoje ir Lietuvoje“, – pridūrė jis.

20 dieną Vilniuje, bei jo priedai: Valsybės sienos žemėlapis, ženklų protokolai, ženklų koordinacių ir aukščių katalogas ir Bendros demarkavimo komisijos Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos demarkavimo darbų, atliktų 2006-2017 metais, baigiamasis protokolas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos demarkavimo dokumentus patvirtino 2018 metų sausio 31 dieną.

mą žada vartoti ir ministras pirmininkas Saulius Skvernelis.

Valstybinė lietuvių kalbos komisija nusprendė, kad Gruzija išliks oficialus šios valstybės pavadinimas, tačiau ją bus galima vadinti ir Sakartvelu.

Galimybės vartoti šį variantą prašė Tbilisis, argumentuodamas, jog „Gruzija“ yra rusiškas pavadinimas.

Valstybinė lietuvių kalbos komisija anksčiau buvo išaiškinusi, kad pagrindo keisti Gruzijos pavadinimą lietuvių kalba nėra, nes dabartinė versija turi ilgą vartojimo istoriją ir savitą, prie lietuvių kalbos derančią formą, o autentiško pavadinimo Sakartvelo oficialiai nevartoja jokia Europos Sąjungos valstybė.

Užsienio reikalų ministerija paskelbė raštvedyboje vartosianti Sakartvelo pavadinimą.

Iranas įspėjo JAV: pasigailės

Teheranas (ELTA) – Irano prezidentas Hassan Rouhani pareiškė, kad JAV pasigailės „kaip niekad anksčiau“, jei Washingtonas nuspręs nebedalyvauti Teherano ir galingiausių pasaulių valstybių sutartyje dėl branduolinės programos.

JAV prezidentas Donald Trump pagrasino atsakyti sutarties, kuri gegužės 12 d. turėtų būti atnaujinta. Jis reikalauja, kad sąjungininkės Europoje „įstaisytų siaubingus trūkumus“ sutartyje. Priešingu atveju JAV lyderis žada grąžinti sankcijas Irakui.

D. Trump sukėlė prancūzų pasipiktinimą

Paryžius (ELTA) – Prancūzija pasmerkė JAV prezidento Donald Trump komentarus apie 2015 m. Paryžiuje įvykdytus išpuolius ir paragino gerbti vieno kruviniausių įvykių Prancūzijoje po Antrojo pasaulinio karo aukas.

D. Trump apie ginklų įstatymus Prancūzijoje prakalbo per JAV Nacionalinės šaunamųjų ginklų asociacijos renginį Texase.

Pasak JAV vadovo, Paryžiuje galėjo būti išvengta išpuolių, jei piliečiams būtų leista pirkti šaunamuosius ginklus.

„Paryžiuje niekas neturi ginklų ir dabar visi prisimename tuos 130 žuvusiųjų, ir dar daugybę siaubingai,

„Jei JAV pasitrauks iš branduolinės sutarties, greitai pamatysite, kaip ši valstybė tokio sprendimo pasigailės labiau nei bet kada anksčiau. Donald Trump turi žinoti, kad mūsų žmonės yra vieningi, zionistų režimas (Izraelis) taip pat turi žinoti, jog mūsų žmonės yra vieningi“, – sakė šalies prezidentas.

Branduolinis susitarimas pasirašytas 2015 m. tarp Irano ir Jungtinės Karalystės, Kinijos, Vokietijos, Prancūzijos, Rusijos bei JAV, kurioms tuo metu vadovavo Barack Obama.

siaubingai sužeistų žmonių. Kaip galima pastebėti, niekas apie pastaruosius niekada nekalba. Aukus brutaliai išžudė nedidelė grupelė teroristų, turėjusių šautuvus. Jie neskubėdami šaudė į vieną auką po kitos“, – renginio dalyviams kalbėjo D. Trump.

Be kita ko, JAV prezidentas savo kalboje pamėgdžiojo šaudančius užpuolikus: „Pokšt. Ateik čia. Pokšt. Ateik čia. Pokšt“.

Prancūzijos užsienio reikalų ministerijos atstovai išplatintame pareiškime teigia, kad „Prancūzija reiškia tvirtą nepritarimą prezidento D. Trump komentarams apie 2015 m. lapkričio 13 d. atakas Paryžiuje ir prašo gerbti aukų atminimą“.

ES pasipiktinus rusų policijos brutalumu

Maskva (Diena.lt) – Užsienio vyriausybės ir žmogaus teisių aktyvistai išreiškė pasipiktinimą dėl balandžio 27 dieną vykusių masinių protestuotojų sulaikymų Rusijoje bei brutalių policijos veiksmų vaikant į protestą prieš ką tik inauguruotą prezidentą Vladimirą Putiną susirinkusius žmones.

Europos Sąjunga griežtai sukriti-

Nobelio literatūros premijos šiemet neteiks

Stokholmas (LRT.lt) – Karališkoji Švedijos akademija, sprendžianti, kam skirti Nobelio literatūros premiją, pranešė šiemet šio prestižinio apdovanojimo laureato neskelbsianti. Tokį sprendimą organizacija priėmė dėl ją ištikusio seksualinės prievartos skandalo.

Karališkąją Švedijos akademiją krizė ištiko dėl to, kaip ji reagavo į įtarimus, pareikštus vienos iš jos narių vyro atžvilgiu.

Kilus visuomenės pasipiktinimui, atsistatydino ne tik moteris, kurios su tuoktiniui buvo mesti įtarimai, bet ir

premijos skyrimo komiteto vadovė bei dar keturi komiteto nariai.

Akademija žada, kad 2018-ųjų laureatą paskelbs kitamet, kartu su 2019-ųjų premijos laureatu.

Šis skandalas – didžiausi nemaloniai, ištikę Nobelio literatūros premiją teikiančią organizaciją nuo pat šio apdovanojimo skyrimo pradžios 1901-aisiais.

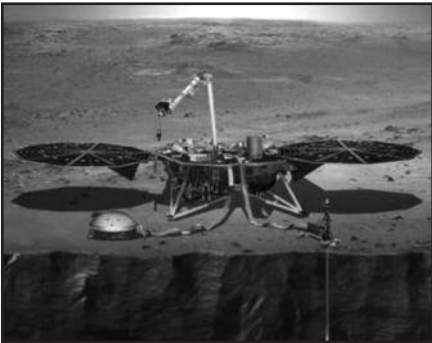
Neskaitant šešerių metų per karus, ši premija nebuvo įteikta tik vienais metais – 1935-aisiais, kai akademijai nepavyko rasti jos verto kandidato.

Raketa skraidina zondą į Marsą

Washingtonas (Alfa.lt) – Gegužės 5 dieną paleista JAV Nacionalinės aeronautikos ir kosmoso administracijos (NASA) raketa, kuri į Marsą nuskraidins zondą „InSight“, seismometru fiksuosiantį virpesius planetos paviršiu.

NASA raketa „Atlas V“ pakilo iš Wandenbergo karinių oro pajėgų bazės Kalifornijoje – tai pirmoji NASA tarpplanetinė misija, surengta iš JAV Vakarų kranto. Misija turėtų atsakyti į klausimą, kaip prieš milijardus metų susiformavo Žemės grupės planetos.

Jei viskas vyks pagal planą, marsaeigis „InSight“ turėtų pasiekti raudonąją planetą lapkričio 26 d. Vyriausiasis NASA mokslininkas Jim Green sako, kad ekspertai jau žino, jog Mar-

Zondas turėtų atlikti keletą giluminių Marso paviršiaus gręžinių. El Reg nuotr.

se vyksta žemės drebėjimai, lavinos ir į planetą krenta meteorai, tačiau siekiama išsiaiškinti, kaip dažnai planetoje vyksta drebėjimai.

DANTU GYDYOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

AKIU LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

WWW.DRAUGAS.ORG

Ar žinote, kad vienas didžiausių interneto prekybos svetainių „Amazon“ turi labai gražią programą, pavadinimu „Smile“, skirtą paremti pelno nesiekiančias organizacijas? „Amazon“ nuo kiekvieno pirkinio skiria 0.5 proc. išleistos sumos jūsų pasirinktai organizacijai – jums tai nekainuoja nė cento.

Perkant dovanėles iš „Amazon“, kviečiame pasirinkti „Draugas Foundation“ organizaciją. Taip papildomai neišleisdami nė cento, jūs paremsite „Draugo“, „Draugas News“ ir „Lithuanian Heritage“ leidinius.

Kaip tai padaryti? Ruošdamiesi apsipirkti „Amazon“, įveskite **smile.amazon.com/ch/36-3916303** interneto adresą. Dėkojame už paramą – net ir mažiausia auka yra reikšminga ir reikalinga! Praneškite apie tai kitiems!

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629 • administracija@draugas.org

A † A
MILDA VIERAITIENĖ
STRUNGYTĖ

Mirė 2018 m. gegužės 2 d., Crestwood, IL, sulaukusi 86 metų.
Gyveno Orland Park, IL, anksčiau Čikagoje Marquette Parko
ir Brighton Parko apylinkėse.

Gimė 1932 m. balandžio 27 d. Lietuvoje, Vilkaviškio apskrityje, Gražiškių kaime.

Nuliūdę liko: vyras Zenonas, duktė Lina Vieraitis-Ritchey su vyru Ben ir šeima, duktė Vilija Alhreish; dukterėčia; sūnėnai ir kiti giminės Lietuvoje.

Velionė pašarvota antradienį, gegužės 8 d., 10 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, 2700 W. 69th St., Marquette Parke, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Laidotuvės privačios.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime.

Vietoje gėlių šeima prašo aukoti Alzheimers Association.

Nuliūdusi šeima

Laidot, direkt. Donald M. Petkus tel. 800-994-7600
arba www.petkusfuneralhomes.com

A † A
EDWARD R. SKOPAS

Mirė š. m. balandžio 26 d., sulaukęs 86 metų.

Nuliūdę liko: dukros Bernadette (Frank) Bence, Regina (Martin) Mendicino, sūnus Edward J. (Kathleen) Skopas; anūkai Angela (Adrian) Selkowitz, Christopher (Mary) Bence, Vanessa (Mark) Padecky, Louis Mendicino, Keith (Vanessa) Bence, Dominic Mendicino, Kevin Bence, Nathan Skopas and Noah Skopas; proanūkai Heaven Bence, Brayden Bence, Lemmy Selkowitz, Brooklyn Bence, James Bence, Emmett Mendicino, Brandt Bence and Brynn Bence; seserys Aldona Grinius and Jean R. Skopas.

Edward R. Skopas buvo a. a. Diane (Kuiny's) vyras, a. a. Alekso ir a. a. Elviros (Ratas) Skopas sūnus, brolis a. a. Apolinarui Skopas, a. a. Magilionai (Valancius) Skopas, a. a. Algirdui Skopas ir a. a. Sophie Palionis.

Velionis yra tarnavęs Amerikos kariuomenėje.

A. a. Edward bus pašarvotas penktadienį, gegužės 11 d. nuo 9 val. r. iki 9:45 val. r. Adolf laidojimo namuose, 2921 Harlem Ave. Berwyn. Iš ten velionis bus atlydėtas į Our Lady of the Mount bažnyčią 2414 S. 61st, Cicero, kurioje 10:30 val. r. bus aukojamos šv. Mišios už jo sielą. Po Mišių Edward R. Skopas bus palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Šeima prašo lankytojus vietoj gėlių aukoti Alzheimer's Association 225 N. Michigan Ave., Floor 17, Chicago, IL 60601

Nuoširdžiai kviečiami giminės, draugai ir pažįstami dalyvauti Edward R. Skopas laidotuvėse.

Liūdinti šeima

Laidot. direkt. Adolf Funeral Home, tel. 708-484-4111 arba
www.adolfservices.com

Mirus brangiai mamai, močiutei, sesei

A † A
REDAI VENCKUS

nuoširdžiai užjaučiame dukrą REVITĄ ir jos šeimą, seserį AURELIJĄ, gimines ir draugus.

Rūta Sidabrienė
Beverly Shores Lietuvių klubas, IN

Padovanokite savo vaiks, anūks ir draugs

DRAUGAS NEWS ir LITHUANIAN HERITAGE
prenumerata.

Du leidiniai – viena prenumerata!

Kaina JAV – tik 45 dol.

Tai puiki dovana norintiems anglų kalba skaityti apie lietuvių reikalus, politiką, kultūrą, istoriją, meną, sportą, kulinariją ir asmenybes.

www.draugas.org/news • www.draugas.org/lh • ww.facebook.com/DraugasNews

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **JAV LB Lemonto apylinkės Socialinių reikalų skyrius** trečiadienį, gegužės 9 d., trečiadienį, 1 val. p. p. kviečia visus į PLC Lemonte esančią skaityklą, kur matysite Lietuvos televizijos istorinį dokumentinį filmą „Lietuvos diplomatinis šefas“. Filmas apie diplomata, užsienio reikalų ministrą Stasį Lorzaitį, kuris po sovietų okupacijos buvo paskirtas oficialiu Lietuvos valstybės užsienyje diplomatinės tarnybos šefu, aukščiausiu leigaliu Lietuvos pareigūnu *de jure*.

■ **Gegužės 10 d., ketvirtadienį, 6:45 val.** v. SLA patalpose (307 West 30 Str., New York, NY 10001) – susitikimas su kompozitore Žibuokle Martinaityte, aktyviai dalyvaujančia JAV muzikiniame gyvenime. Daugiau informacijos: www.zibuokle.com

■ **Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje** (2745 W. 44th St., Chicago, IL), šį sekmadienį, gegužės 13 d., 10 val. r. švėsime Šeštines (Kristaus dangun įžengimo šventę) ir Amerikos Motinos dieną. 15 min. prieš šv. Mišias kalbėsime Švč. Mergelės Marijos litanią. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po lietuviškų šv. Mišių parapijos salėje JAV LB Brighton Parko apylinkės vyrų komanda ruoš motinoms pietus, loteriją ir įvairias linksmybes!!! Kviečiame dalyvauti.

■ **Gegužės 20 d., sekmadienį, 2 val. p. p.** Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre, Čikagoje, Lietuvių rašytojų draugija rengia literatūrinę popietę „Poezijos pavasaris“. Dalyvaus išeivijos poetai bei svečiai iš Lietuvos: poeta, filosofas, pedagogas Liutauras Degėsys; rašytoja, poetė, „Nemuno“ žurnalo vyr. redaktorė Erika Drungytė; poetas, „Metų“ žurnalo vyr. redaktorius Antanas Šimkus. Bus rodomi dokumentiniai kadrai apie ankstyvųjų poezijos renginius. Vaisės.

■ **Gegužės 22 d., antradienį, 7 val. v.** Pasaulio lietuvių centre Lemonte vyks Pal. Jurgio Matulaičio misijos choro „Vyturys“ (vad. Darius Polikaitis) sezono užbaigimo koncertas. Visi kviečiami.

■ **„Draugo“ laikraščio metinis pobūvis** vyks š. m. spalio 14 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, didžiojoje salėje. Programa bus paskelbta vėliau.

Atitaisymas

Gegužės 3 dienos „Draugo“ numeryje 5 psl. įsivėlė klaida. Prie nuotraukos, kurioje nufotografuotas trimitininkas **Dominykas Vyšniauskas**, netyčia buvo parašyta kita pavardė.

Redakcija atsiprašo dėl savo klaidos

Paremkite Lietuvos Dukterų draugijos veiklą, dalyvaudami iškilminguose pavasario pietuose, kurie įvyks gegužės 20 d., sekmadienį, 12:30 p. p. Lemonte, PLC didžiojoje salėje. Skanūs pietūs (šeimininkė Vanda Morkūnienė), atgaivai – vynas. Smagiai nuteiks meninė programa, veiks vertingų dovanų loterija. Visus kviečiame jungtis prie gerų darbų.

Geriausia dovana – DRAUGAS
Tai pažinčių ir susitikimų vieta
Padovanokite lietuvišką pasaulį!

Kaina naujiems prenumeratoriams:

metams – 120 dol., internetu – 99 dol.

pusmečiui – 60 dol.

ketvirčiui – 30 dol.

Daugiau informacijos tel. 630-805-1404

arba el. paštu AudreyKizys@gmail.com

www.draugas.org

Skaitykite „Draugą“
oro uoste, autobuse,
vasarnamyje, gamtoje –
visur, kur tik norite,
naudodamiesi iPad!

2018 MVSC Banquet May 12

Madison Vilnius Sister Cities, Inc. invites you to its Annual Banquet

Date: Saturday evening May 12, 2018

Time : Social Hour at 5 p.m., Dinner at 6 p.m.,
(Reservation required),

The program beginning at 7:30

is free and open to the the public.

Place: The Madison Club, 5 East Wilson Street, Madison

PROGRAM:

Dr. Guntis Smidchens, Head of the Baltic Studies Program at the University of Washington in Seattle, and author of *The Power of Song: Nonviolent National Culture in the Baltic Singing Revolution*; and **Agne Giedraityte**, accomplished and lovely young singer from Chicago, who will perform traditional Lithuanian songs,

To learn more about these special guests go to:
<http://www.madisonvilnius.org/the-power-of-song>

DINNER:

The banquet features a traditional Lithuanian menu with a contemporary presentation. A vegetarian option and a children's option are also available. This is a ticketed event and registration is required, before May 7th.

To see the menu and to register, please go to:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSc9v-g5oMPLFxP3BIF0sRDPIS056xR08EfiHB_DWmKW0Y_kRw/viewform

Nupieškite pašto ženklą Lietuvai!

Lietuvos Nepriklausomybės ir pirmų lietuviškų pašto ženklų išleidimo šimtmečio jubi-liejų pažymint, Filatelistų draugija „Lietuva“ skelbia piešinių konkursą šimtmečio pašto ženklui LIETUVA – 100 sukurti.

Tikslas. Pažymint Lietuvos Nepriklausomybės ir pirmųjų Nepriklausomos Lietuvos pašto ženklų išleidimo šimtmetį, kviesti vaikus ir jaunimą prisidėti prie šių svarbių Lietuvos istorinių įvykių įamžinimo, nupiešiant pašto ženklą Lietuvos Nepriklausomybės ir pirmųjų lietuviškų pašto ženklų šimtmečiui atžymėti.

Reikalavimai. Piešinys turi būti atliktas ant standartinio piešimo lapo dydžio (8.5x11), atliktas spalvotais pieštukais, guašu, kreidutėmis ar kt. spalvinimo priemonėmis. Piešinys, vaiz-duojantis pašto ženklą, gali būti horizontalus arba vertikalus. Ženkle turi būti matomas įrašas LIETUVA 100 ar kitas šį jubiliejų įprasminantis įrašas (Lietuva 1918–2018, Lithuania 100, Lithuania 1918–2018 ar pan.).

Informacija jaunimui. Konkurse kviečiami dalyvauti liuanistinių mokyklų mokiniai, JAV ir Kanados Lietuvių Bendruomenės grupių, būrelių vaikai bei visi lietuviukai nuo 7 iki 15 metų amžiaus (trys amžiaus kategorijos: 7–9 m., 10–12 m. ir 13–15 m.). Antroje piešinio lapo pusėje būtina aiškiomis raidėmis parašyti vaiko vardą, pavardę, amžių, pilną adresą ir telefoną arba el. pašto adresą.

Paroda. Visi piešiniai bus rodomi jubiliejinėje Filatelistų draugijos „Lietuva“ LITH-PEX XXXI parodoje Pasaulio lietuvių centre „Sielos“ galerijoje, š. m. spalio 22 – lapkričio 4 dienomis. Geriausiai įvertinti piešiniai bus apdovanoti premijomis ir panaudoti personalinių JAV pašto ženklų leidimui. Piešiniai nebus grąžinami.

Premijos. Kiekvienoje amžiaus kategorijoje bus skirtos trys premijos: pirmoji – 100 dol., antroji – 50 dol. ir trečioji – 25 dol.

Pristatymo data. Piešinius konkursui ir parodai kviečiame siųsti Konkursu ir parodos rengimo komitetui iki **š. m. birželio 15 d.** adresu:

Dr. Audrius Plioplys, 8844 S. Pleasant Avenue, Chicago, IL 60643.

Filatelistų draugijos „Lietuva“ info

<http://draugokalendarius.org>